

LT

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

2014

ES auditas trumpai

Europos Audito Rūmų 2014 m.
metinių ataskaitų pristatymas

EUROPOS AUDITO RŪMAI
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

El. paštas: eca-info@eca.europa.eu
Tinklavietė: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA
Facebook: European Court of Auditors

Daug papildomos informacijos apie Europos Sąjungą yra internete.
Ji prieinama per portalą *Europa* (<http://europa.eu>).

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2015

Print	ISBN 978-92-872-2898-7	doi:10.2865/02063	QJ-04-15-619-LT-C
PDF	ISBN 978-92-872-2895-6	doi:10.2865/72583	QJ-04-15-619-LT-N
EPUB	ISBN 978-92-872-2946-5	doi:10.2865/749464	QJ-04-15-619-LT-E

© Europos Sąjunga, 2015

Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį.

Dėl leidimo naudoti arba kopijuoti šią nuotrauką būtina tiesiogiai kreiptis į autorių teisių subjektą:

© Europos Sąjunga, 2015 m. / Šaltinis: EK - Garso ir vaizdo tarnyba / Nuotrauka: Nikolay Doychinov, p. 21 dešinėje.

Šias nuotraukas kopijuoti leidžiama, nurodžius autorių teisių subjektą, šaltinį ir fotografo vardą ir pavardę (jei nurodyta):

© Europos Sąjunga, 2015 m. / Šaltinis: EK - Garso ir vaizdo tarnyba / Nuotraukos: Etienne Ansotte, p. 18; Cristof Echard, p. 22; Nikolay Doychinov, p. 33; KC Ortiz, p. 40; Georges Boulougouris, p. 42.

© Europos Sąjunga, 2015 m. / Šaltinis: EP - Garso ir vaizdo tarnyba / Nuotrauka: Andreas Hillergren, p. 38.

© Europos Sąjunga, 2015 m. / Šaltinis: EAR, p. 2, p. 4, p. 24, p. 36, p. 47.

© Europos Sąjunga, 2014 m. / Šaltinis: EK - Garso ir vaizdo tarnyba / Nuotraukos: Raigo Pajula, p. 17; Patricia De Melo Moreira, p. 26;

© Europos Sąjunga, 2013 m. / Šaltinis: EK - Garso ir vaizdo tarnyba / Nuotraukos: Jonathan Nackstrand, p. 29; Daniel Reinhardt, p. 31;

© Europos Sąjunga, 2012 m. / Šaltinis: EK - Garso ir vaizdo tarnyba / Nuotraukos: Robin Utrecht, p. 11; Rodger Bosch, p. 15; Jennifer Jacquemart, p. 32.

© Europos Sąjunga, 2011 m. / Šaltinis: EK - Garso ir vaizdo tarnyba / Nuotrauka: Etienne Ansotte, 21 kairėje.

Printed in Luxembourg

LT

2014

ES auditas trumpai

Europos Audito Rūmų 2014 m.
metinių ataskaitų pristatymas

Šiame dokumente „2014 m. ES auditas trumpai“ apibendrintas ir paaiškintas mūsų metinių 2014 m. ES biudžeto vykdymo ir Europos plėtros fondų įgyvendinimo ataskaitų turinys.

Šiose ataskaitose mes teikiame patikinimą dėl to, kaip tais metais ES lėšos buvo panaudotos, parodydami, kur joms buvo iškilusi didžiausia netvarkingo panaudojimo rizika. Mes taip pat nagrinėjame, kodėl atsiranda klaidų, ir teikiame rekomendacijas, kaip pagerinti finansų valdymą. Mūsų pagrindinis tikslas – padėti Europos Parlamentui ir Tarybai atlikti ES finansų valdymo kontrolę, kuri yra ES biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros dalis.

2014 finansiniai metai buvo pirmieji ES 2014–2020 m. programavimo laikotarpio metai. Tačiau didžioji ES 2014 m. išlaidų dalis buvo suplanuota 2007–2013 m. laikotarpiu. Taigi visiškai suprantama, kad savo ataskaitoje mes nušviečiame panašias ankstesnių metų finansų valdymo problemas.

Jau daugelį metų mes nustatome besikartojant didelius ES lėšų panaudojimo klaidų lygius. Todėl mes atkreipiame dėmesį į tai, kokių mastu galima geriau panaudoti esamą informaciją ir kaip geriausiu būdu panaudoti taisomųjų veiksmų įgaliojimus ir toliau mažinant klaidų lygį bei susigrąžinant daugiau neteisingai panaudotų lėšų.

Žinoma, ES, remdamasi tuo, kas jau nuveikta, turi visuomet stengtis padaryti daugiau. Taigi mes pasisakėme už tai, kad šiuo laikotarpiu panaudojant ES pinigus būtų labiau akcentuojamas veiklos veiksmingumas.

Audito Rūmai taip pat mano, jog ateityje ES politikos formuotojai turėtų parengti visiškai naują ES lėšų panaudojimo ir investavimo koncepciją. Būsima ES finansų planavimo programos laikotarpio vidurio peržiūra yra gera proga apsvarstyti, kaip geriausia sumažinti klaidų lygį, ir tuo pat metu pagerinti bendrą ES biudžeto veiksmingumą.

O kol kas mes taip pat atkreipiame dėmesį į neatidėliotiną būtinybę, kad Komisija ir valstybės narės imtųsi spręsti besikaupiančių vėluojamų panaudoti lėšų problemą. Kai kuriose valstybėse narėse bendra ES lėšų, dėl kurių dar nepateiktos paraiškos, suma sudaro didelę dalį, palyginti su jų metinėmis valdžios sektoriaus išlaidomis.

Jei ES institucijos ir valstybės narės nori išnaudoti visą ES biudžeto potencialą investuojant į Europos ateitį, bendros pastangos turi būti nukreiptos į lėšų veiksmingumo didinimą. Tai reiškia, kad ES biudžeto potencialas investuojant į Europos ateitį turi būti padidintas mažinant klaidų lygį, apmokant teisingas deklaracijas greičiau, investuojant į projektus, atitinkančius Sąjungos tikslus ir matuojant šių investicijų grąžą, siekiant užtikrinti, kad jos sukurtų pridėtinės vertės.

Piliečiai turi teisę žinoti šių investicijų būklę ir kokių jomis pasiekta rezultatų. Audito Rūmai yra įsipareigoję vaidinti svarbų vaidmenį užtikrinant, kad ES lėšos būtų tinkamai investuotos ir duotų gerų rezultatų, įspėjant, kai joms iškyla rizika, ir konsultuojant, kaip pagerinti jų veiksmingumą.

Pirmininkas

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Puslapis

04	Bendri rezultatai
04	Pagrindiniai nustatyti faktai ir mintys
06	Ką mes auditavome
08	Ką mes nustatėme
08	ES finansinės ataskaitos atspindi tikrą ir teisingą vaizdą
08	Įvertintas klaidų lygis nuolat išlieka didesnis už 2 % reikšmingumo ribą
15	Labiausiai klaidos paveikė kompensavimo išlaidas
17	Taisomieji veiksmai smarkiai sumažino įvertintą klaidų lygį
18	Komisija turi galimybių pagerinti savo rizikos ir taisomųjų veiksmų poveikio vertinimą
19	Didelis galimų paraiškų ir mokėjimų iš 2007–2013 m. programavimo laikotarpio lygis
20	Veiksmingumo ataskaitos dar nepakankamos
24	Išsamesnė pajamų ir išlaidų sričių analizė
25	Pajamos
27	Konkurencingumas augimui ir darbo vietų kūrimui
30	Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda
34	Gamtiniai ištekliai
39	Europos vaidmuo pasaulyje
41	Administravimas
43	Europos plėtros fondai (EPF)
45	Aiškinamoji informacija
45	Trumpa audito metodo apžvalga
47	Europos Audito Rūmai ir jų darbas

Pagrindiniai nustatyti faktai ir mintys

2014 m. patikinimo pareiškimo santrauka

Europos Audito Rūmai teikia **teigiamą nuomonę dėl 2014 m. Europos Sąjungos finansinių ataskaitų** patikimumo.

2014 m. **pajamos**, imant bendrai, yra **teisėtos ir tvarkingos**.

2014 m. **mokėjimai** yra paveikti reikšmingo klaidų lygio. Mes teikiame **neigiamą nuomonę** dėl jų teisėtumo ir tvarkingumo.

Visas patikinimo pareiškimas pateiktas 2014 m. metinės ataskaitos 1 skyriuje.

- ES finansinės ataskaitos buvo parengtos teisingai, laikantis tarptautinių standartų, ir atspindi **tikrą ir teisingą vaizdą**. Todėl mes galėjome ir šį kartą pateikti teigiamą nuomonę dėl jų patikimumo. Tačiau mes pateikėme neigiamą nuomonę dėl mokėjimų tvarkingumo.
- **Įvertintas** 2014 m. mokėjimų **klaidų lygis**, kuriuo matuojamas pažeidimų lygis, yra 4,4 %, jis artimas 2013 m. klaidų lygiui (4,5 %) ir vėl viršija 2 % reikšmingumo ribą.
- Mes nustatėme **tokį pat įvertintą klaidų lygį** (4,6 %) srityse, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas su valstybėmis narėmis ir Komisijos tiesiogiai valdomose išlaidose. Didžiausi klaidų lygiai nustatyti „ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos“ išlaidose (5,7 %) ir „konkurencingumo augimui ir darbo vietų kūrimui“ išlaidose (5,6 %). Mažiausias yra „administracinių išlaidų“ klaidų lygis (0,5 %).
- Tarp išlaidų rūšių ir klaidų lygių yra glaudus ryšys. Mūsų įvertintas su **išlaidų kompensavimo schemomis** susijęs klaidų lygis (5,5 %), kai ES kompensuoja tinkamas finansuoti išlaidas tinkamai finansuoti veiklai, remdamasi gavėjų pateiktomis išlaidų deklaracijomis, yra dukart didesnis už teisių į išmokas programų, – kai mokėjimus sąlygoja tam tikros sąlygos, o ne išlaidų deklaracijos, – klaidų lygį (2,7 %).
- Valstybių narių institucijų ir Komisijos vykdyti **taisomieji veiksmai** turėjo teigiamą poveikį įvertintam klaidų lygiui. Be šių veiksmų bendras įvertintas klaidų lygis būtų sudaręs 5,5 %. Komisija turi galimybių pagerinti savo atliekamą rizikos ir taisomųjų veiksmų poveikio vertinimą.
- Jei Komisija, valstybių narių valdžios institucijos ar nepriklausomi auditoriai būtų geriau pasinaudoję jiems prieinama informacija, jie **būtų laiku užkirtę kelią** didelei daliai klaidų arba būtų jas **aptikę ir ištaisę**.
- **Sumų, kurios yra mokėtinos šiais ir ateinančiais metais**, proporcinė dalis vis dar labai didelė. Labai svarbu, kad Komisija imtųsi priemonių šiai įsisenėjusiai problemai spręsti. Kai kuriose valstybėse narėse susikaupusios nepanaudotos lėšos sudaro didelę jų valdžios sektoriaus išlaidų dalį.
- Nesuderinti dešimtmečiai strategijos „**Europa 2020**“ ir septynmečiai ES biudžeto ciklai (2007–2013 m. ir 2014–2020 m.). Partnerystės susitarimuose ir programose valstybės narės nepakankamai atsižvelgia į strategijos „Europa 2020“ pasiekimus. Abi šios problemos riboja Komisijos gebėjimą stebėti ir teikti ataskaitas apie **veiksmingumą ir ES biudžeto indėlį** į strategiją „Europa 2020“.
- Būsima 2014–2020 m. laikotarpio vidurio peržiūra yra nepaprastai svarbi ES lėšų valdymui. Svarbu, kad Komisija kuo greičiau **išnagrinėtų padėtį srityse, kuriose nuolat nustatomas didelis klaidų lygis**, ir įvertintų galimybes jį sumažinti, tuo pat metu daugiau dėmesio skirdama išlaidų veiksmingumui.

Ką mes auditavome

ES biudžetas

ES išlaidos svarbi priemonė siekiant politikos tikslų. Kiekvienais metais mes audituojame ES biudžeto pajamas ir išlaidas ir teikiame savo nuomonę apie metinių finansinių ataskaitų patikimumą bei pajamų ir išlaidų operacijų atitiktį galiojančioms taisyklėms ir teisės aktams.

2014 m. išlaidos sudarė **142,5 milijardo eurų**, kitaip sakant, apie 285 eurus kiekvienam piliečiui. Tai sudaro **beveik 2 procentus visų ES valstybių narių valdžios sektoriaus išlaidų**.

Kiekvienais metais Europos Parlamentas ir Taryba ES biudžetą tvirtina pagal septynerių metų finansines programas. Už užtikrinimą, kad biudžeto lėšos būtų tinkamai išleistos, visų pirma atsako Komisija. Apie 76 % biudžeto yra panaudojama taikant vadinamąjį **pasidalijamąjį valdymą**, kai atskiros valstybės narės pagal ES teisės aktus skirsto lėšas ir valdo išlaidas (pvz., ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ar gamtos išteklių išlaidų atvejais).

Iš kur gaunamos lėšos?

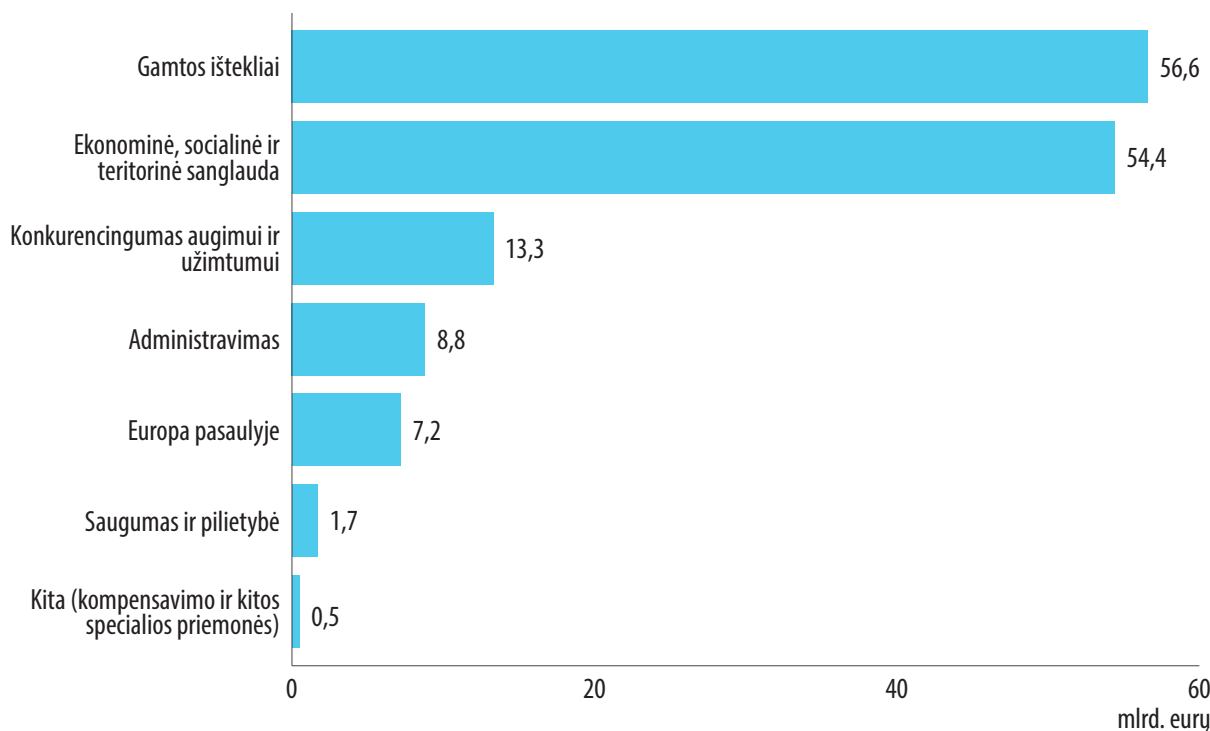
ES biudžetas finansuojamas įvairiais būdais. Didžiausią jo lėšų dalį apmoka valstybės narės remiantis jų bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis (94,9 milijardo eurų). Kiti lėšų šaltiniai – tai valstybių narių įmokos, apskaičiuojamos remiantis jų surinktu pridėtinės vertės mokesčiu (17,7 milijardo eurų), taip pat muitai ir žemės ūkio mokesčiai (16,4 milijardo eurų).

Kam išleidžiamos lėšos?

Metinio ES biudžeto lėšos panaudojamos įvairiausiose srityse (žr. **1 diagramą**). Lėšos mokamos siekiant remti tokias skirtingas sritis kaip ūkininkavimas, kaimo ir miesto vietovių plėtra, transporto infrastruktūros projektai, moksliniai tyrimai, bedarbių mokymas, parama šalims, norinčioms įstoti į ES, ar pagalba kaimyninėms ir besivystančioms šalims.

1 diagrama

2014 m. ES išlaidos iš viso (142,5 milijardo eurų)

ES išlaidos gali būti apibūdintos kaip dviejų tipų išlaidų programos, susijusios su skirtingais rizikos modeliais:

- **Teisių į išmokas programos**, kai mokėjimams taikomos tam tikros sąlygos, pavyzdžiui, stipendijos studentams ir tyrėjams (konkurencingumo išlaidų kategorija), tiesioginė parama ūkininkams (gamtos išteklių išlaidų kategorija), tiesioginė parama biudžetui (išlaidų kategorija „Europa pasaulyje“) arba atlyginimai ir pensijos (administravimo išlaidų kategorija).
- **Išlaidų kompensavimo schemas**, kai ES kompensuoja tinkamas finansuoti veiklos tinkamas finansuoti išlaidas. Šios schemas apima, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų projektus (konkurencingumo išlaidų kategorija), investicines schemas regioninės ir kaimo plėtros srityse (kompensuojamas sanglaudos ir gamtos išteklių išlaidomis), mokymų schemas (sanglaudos išlaidos) ir vystymo projektus (Europa pasaulyje).

Ką mes nustatėme

ES finansinės ataskaitos atspindi tikrą ir teisingą vaizdą

ES 2014 m. finansinės ataskaitos buvo teisingai parengtos pagal tarptautinius viešojo sektoriaus apskaitos standartus ir teisingai atspindi ES tų metų finansinius rezultatus bei turtą ir įsipareigojimus metų pabaigoje. Todėl mes galėjome pateikti teigiamą nuomonę dėl finansinių ataskaitų patikimumo (jas pasirašyti), kaip tai darėme nuo 2007 m.

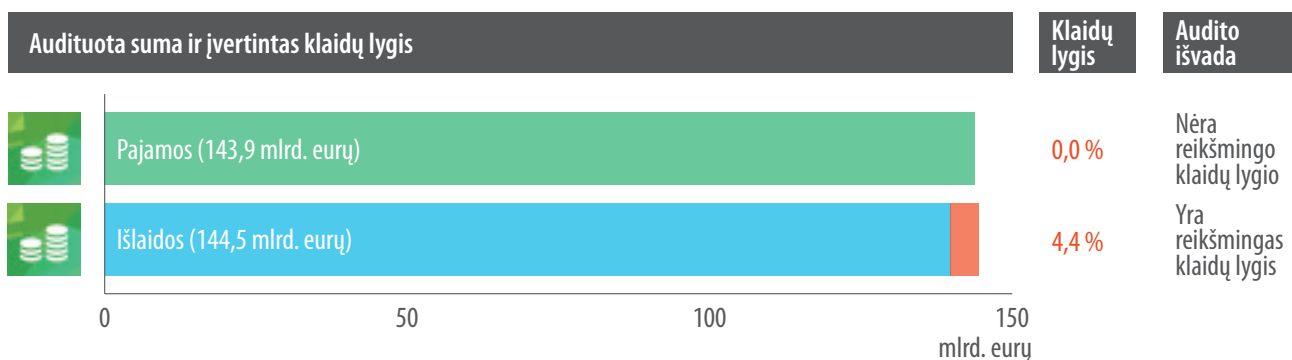
Įvertintas klaidų lygis nuolat išlieka didesnis už 2 % reikšmingumo ribą

Pagrindinė mūsų audito darbo sudedamoji dalis – operacijų **imčių**, sudarytų iš viso ES biudžeto siekiant gauti nešališkus ir patikimus įverčius, parodančius, koku mastu pajamos ir įvairių sričių išlaidos yra paveiktos klaidų, **testavimas**.

2 diagramoje apibendrinti 2014 m. rezultatai. Daugiau informacijos apie mūsų audito metodą ir įvertintą klaidų lygį pateikta 45 ir 46 puslapiuose.

2 diagrama

2014 m. viso ES biudžeto operacijų testavimo rezultatai

Įvertintas klaidų lygis yra pagrįstas mūsų statistinėje operacijų imtyje aptiktomis kiekybiškai įvertinamomis klaidomis

Dėl 2014 m. mes darome išvadą, kad pajamose **reikšmingo klaidų lygio nebuvo**.

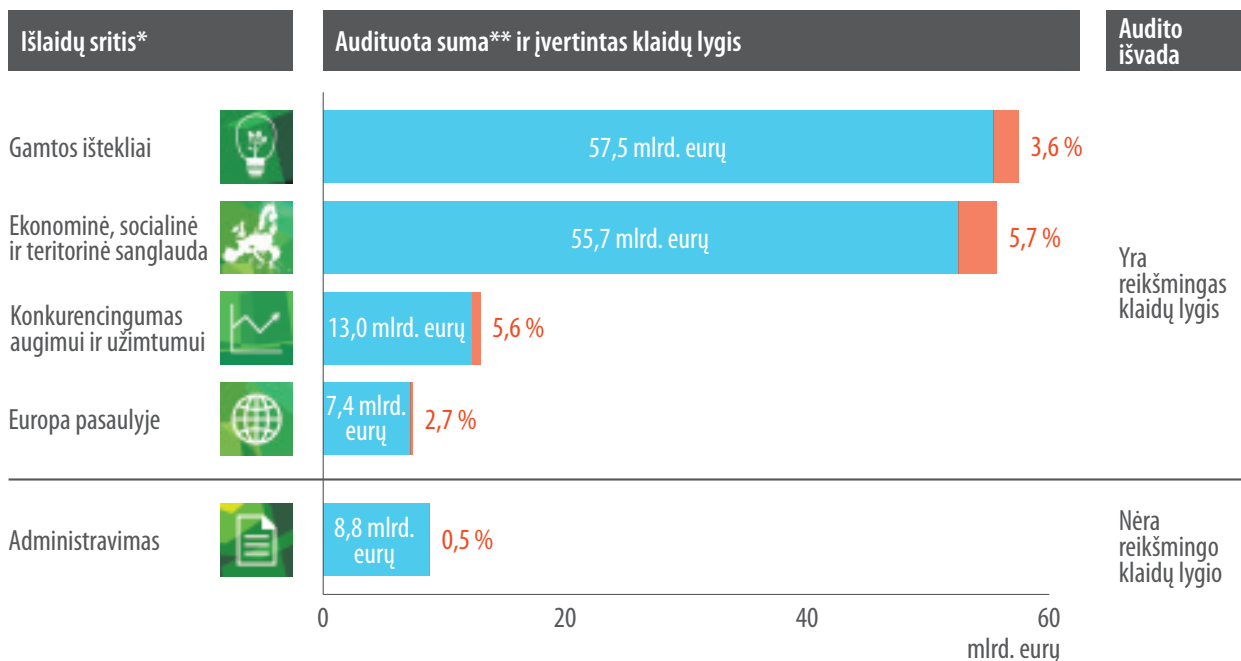
Mūsų įvertintas viso išlaidų biudžeto 4,4 % klaidų lygis leidžia pateikti neigiamą nuomonę dėl išlaidų tvarkingumo (sąvokos „tvarkingumas“ paaiškinimas pateiktas 46 puslapyje).

Atlikus testus taip pat gauti su kiekviena išlaidų sritimi susiję rezultatai, kurie yra pateikti **3 diagramoje**.

Daugiau informacijos apie pajamų ir kiekvienos išlaidų srities rezultatus pateikta 25–44 puslapiuose ir atitinkamuose 2014 m. metinės ataskaitos skyriuose.

3 diagrama

2014 m. operacijų testavimo pagal ES išlaidų sritis rezultatai

% Įvertintas klaidų lygis yra pagrįstas mūsų aptiktais kiekybiškai įvertinamomis klaidomis testuojant operacijų imtį. Atrinkdami šią imtį ir vertindami klaidų lygį, mes naudojame standartinius statistinius metodus (žr. 2014 m. metinės ataskaitos 1 skyriaus 1.1 priedą).

* Mes neteikiame specialaus vertinimo ar atskiro skyriaus dėl išlaidų pagal DFP 3 išlaidų kategoriją (Saugumas ir pilietybė) ir DFP 6 išlaidų kategoriją (Kompensacijos), nei dėl kitų išlaidų (specialios priemonės, nepatenkančios į 2014–2020 m. DFP taikymo sritį, kaip antai Neatidėliotinos pagalbos rezervas, Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas, Europos Sąjungos solidarumo fondas ir Lankstumo priemonė). Tačiau šiose srityse mūsų vykdomas darbas prisideda prie mūsų bendros išvados dėl 2014 m. išlaidų.

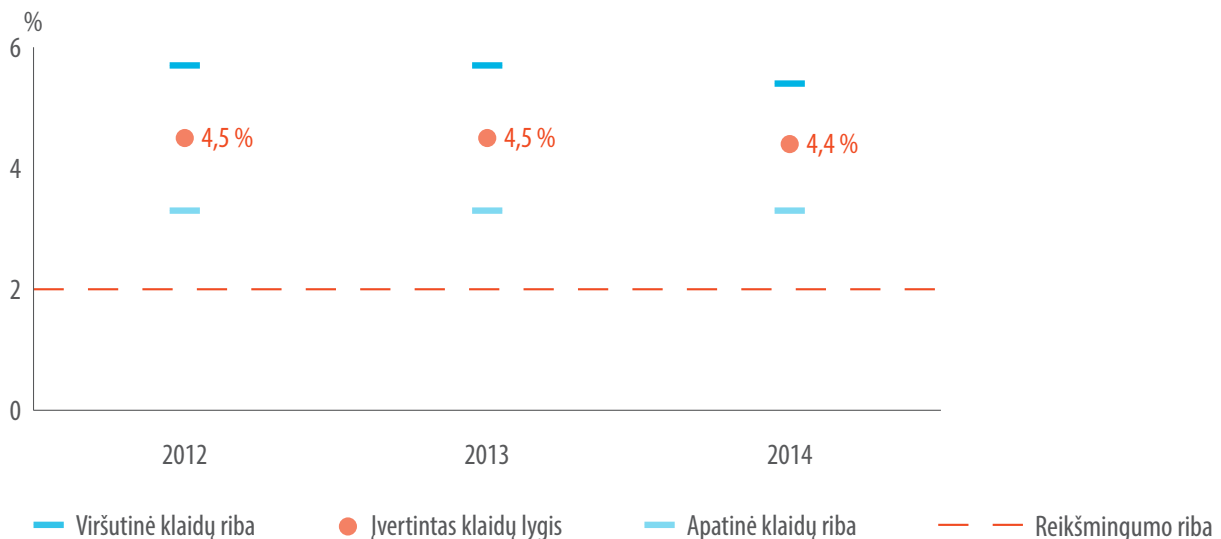
** Sumų skirtumas 1 ir 3 diagramose atsiranda todėl, kad mes nagrinėjame mokėjimų operacijas, kai išlaidos buvo padarytos, užregistruotos ir patvirtintos. Išankstiniai mokėjimai nagrinėjami tik tuomet, kai lėšų gavėjas pateikia pinigų panaudojimo įrodymą ir kai išankstinis mokėjimas patvirtinamas ar tampa susigrąžinamas.

Audito rezultatų analizė

Įvertintas klaidų lygis, kuriuo matuojamas pažeidimų lygis operacijose, 2014 m. mokėjimų atveju yra 4,4 %, jis artimas 2013 m. įvertintam klaidų lygiui (4,5 %) ir 2012 m. įvertintam klaidų lygiui (4,5 %). Jis nuolat išlieka didesnis už 2 % reikšmingumo ribą (žr. **4 diagramą**).

4 diagrama

Viso 2012–2014 m. ES biudžeto įvertintas klaidų lygis

Pastabos:

Klaidų lygį mes vertiname naudodami standartinius statistikos metodus. Mes esame 95 % įsitikinę, kad klaidų lygis populiacijoje yra tarp apatinės klaidų ribos ir viršutinės klaidų ribos (išsamiau žr. 2014 m. metinės ataskaitos 1 skyriaus 1.1 priedą).

2012 m. ir 2013 m. įvertintas klaidų lygis buvo patikslintas taikant atnaujintą rimtų viešųjų pirkimų klaidų kiekybinio įvertinimo metodą.

Mūsų audito metodo atnaujinimas: poveikis 2013 ir 2012 m. rezultatams

2013 ir 2012 m. metinėse ataskaitose mes pranešėme apie atitinkamai 4,7 % ir 4,8 % viso ES biudžeto klaidų lygį. 2014 m. metinėje ataskaitoje pateikti lyginamieji 2013 ir 2012 m. įvertinti klaidų lygiai yra 0,2 ir 0,3 procentinio punkto mažesni, kadangi mes atnaujinome savo **rimtų viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimų kiekybinio vertinimo** metodą. Visų pirma mes pradėjome taikyti proporcingą požiūrį į klaidų, susijusių su sutarčių pakeitimais, apskaičiavimą. Šis patikslinimas neturi poveikio mūsų abejais metais padarytoms išvadoms ar mūsų nustatytų faktų visumai. Klaidų lygis išlieka neabejotinai reikšmingas.

Klaidos, lėšų išekvojimas ir sukčiavimas

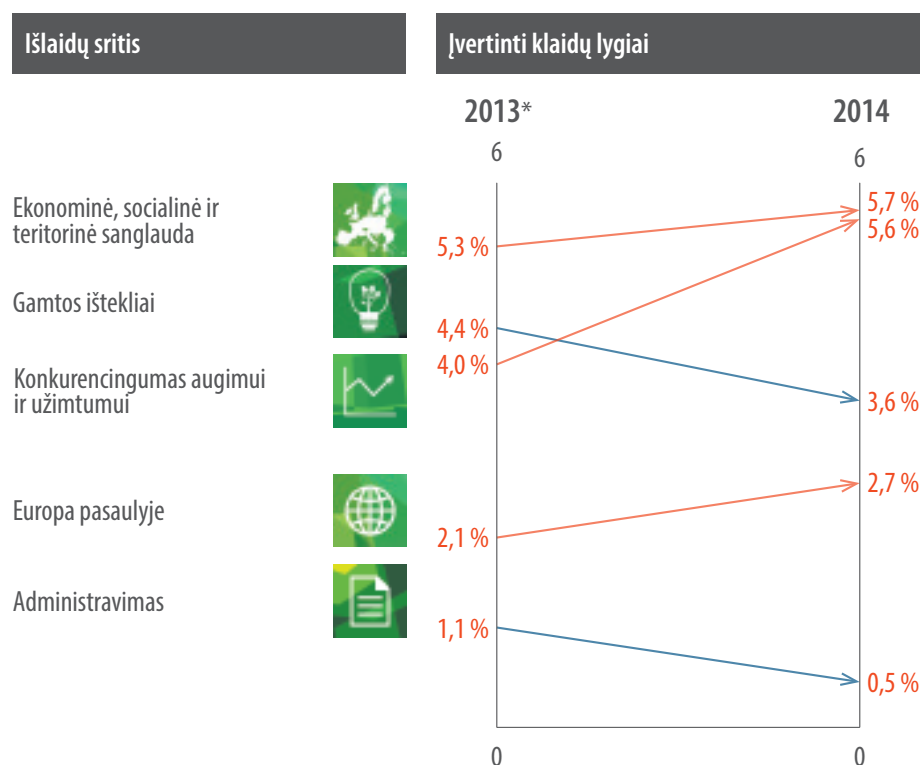
Mūsų įvertintas klaidų lygis nėra sukčiavimo, neefektyvumo ar išekvojimo matas. Tai įvertis pinigų, kurie neturėjo būti sumokėti, nes nebuvo panaudoti, kaip to reikalauja atitinkamos taisyklės ir teisės nuostatos. Tipinės klaidos yra netinkamų finansuoti išlaidų arba su pirkimais, kurie buvo vykdomi netinkamai taikant viešųjų pirkimų taisykles, susijusių išlaidų apmokėjimas.

Sukčiavimas yra sąmoninga apgaulė siekiant naudos. Apie mūsų audito metu iškilusius įtariamo sukčiavimo atvejus mes pranešame **OLAF**, Europos Sąjungos kovos su sukčiavimu tarnybai, kuri prireikus bendradarbiaudama su valstybės narės institucijomis atlieka būtiną tyrimą ir įgyvendina tolesnes priemones. 2014 m. auditų metu įvertinę maždaug 1 200 operacijų teisėtumą ir tvarkingumą mes nustatėme 22 įtariamo sukčiavimo atvejus (2013 m. – 14), kuriuos perdavėme OLAF. Dažniausi įtariamo sukčiavimo atvejai buvo susiję su tinkamumo finansuoti kriterijų neatitinkančių išlaidų deklaravimu, interesų konfliktais ir kitais viešųjų pirkimų pažeidimais bei dirbtiniu sąlygų siekiant gauti subsidiją sukūrimu. Per visus metus mums taip pat pasitaikė įtariamo sukčiavimo atvejų, kurie nebuvo susiję su mūsų atliekamu darbu dėl patikinimo pareiškimo.

5 diagramoje palyginti įvertinti klaidų lygiai, atsižvelgiant į įvairias išlaidų kategorijas pagal naująją daugiametę finansinę programą (DFP). Apskritai, įvertinto klaidų lygio padidėjimą konkurencingumo augimui ir darbo vietų kūrimui ir ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos bei Europos pasaulyje srityse atsėvėrė jo reikšmingas sumažėjimas gamtos išteklių ir administravimo srityse.

5 diagrama

ES išlaidų sričių įvertintų klaidų lygių palyginimas 2013 ir 2014 m.

% Įvertintas klaidų lygis pagrįstas mūsų statistinėje operacijų imtyje aptiktomis kiekybiškai įvertinamomis klaidomis. Atrinkdami šią imtį ir vertindami klaidų lygį mes naudojame standartinius statistinius metodus (žr. 2014 m. metinės ataskaitos 1 skyriaus 1.1 priedą).

* Remiantis atnaujintu rimtų viešųjų pirkimų klaidų kiekybinio įvertinimo metodu, 2013 m. įvertinti klaidų lygiai buvo patikslinti, kad galima būtų atlikti palyginimą su naujos DFP išlaidų kategorijomis.

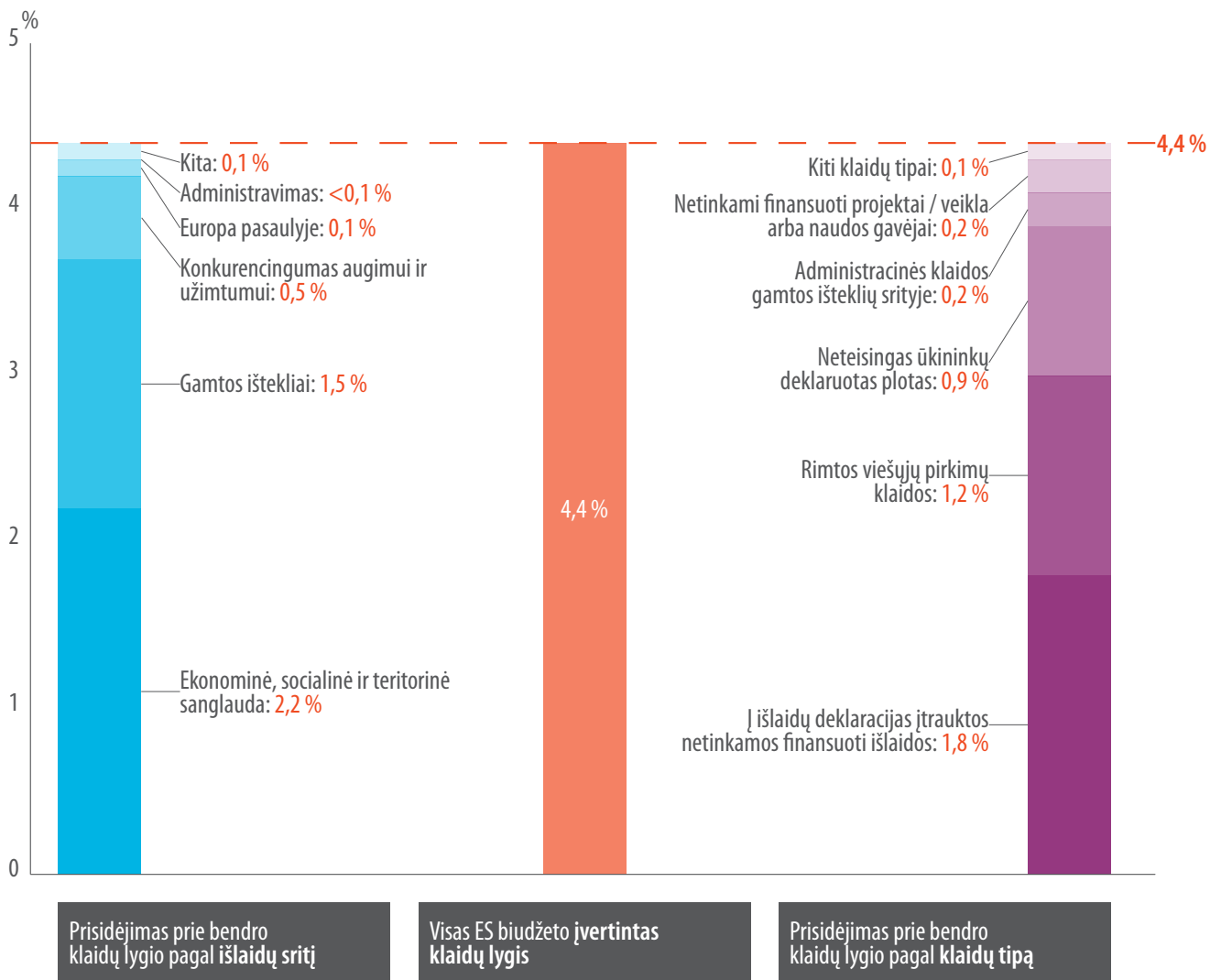
Įvertintas klaidų lygis *konkurencingumo augimui ir darbo vietų kūrimui* išlaidose 2014 m. yra reikšmingai didesnis (5,6 %) nei atitinkamos 2013 m. išlaidose (4,0 %). Didelę išlaidų dalį sudaro išlaidų kompensacijos. Nustatytos klaidos susijusios su skirtingomis netinkamų finansuoti išlaidų kategorijomis (kaip antai personalo, kitos tiesioginės ir netiesioginės išlaidos).

2014 m. įvertintas *ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos* klaidų lygis (5,7 %) susideda iš įvertinto klaidų lygio regioninės ir miestų politikos išlaidose (6,1 %) ir iš įvertinto klaidų lygio užimtumo ir socialinių reikalų srityje (3,7 %). Beveik visos išlaidos šioje srityje yra daromos išlaidų kompensavimo būdu ir pagrindinės klaidų priežastys yra rimti viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimai (jos nulemia beveik pusę įvertinto klaidų lygio) ir netinkamos finansuoti išlaidos išlaidų deklaracijose (jos nulemia daugiau nei ketvirtadalį įvertinto klaidų lygio).

6 diagramoje parodyta, kiek prie bendro įvertinto klaidų lygio prisideda konkrečios išlaidų sritys pagal DFP išlaidų kategorijas. Išlaidos ekonominės socialinės ir teritorinės sanglaudos politikai yra antros pagal dydį ES biudžete ir jose nustatytas didžiausias įvertintas klaidų lygis. Dėl to ši politika daugiausia prisideda prie bendro įvertinto klaidų lygio (ji sudaro pusę bendro skaičiaus). Gamtos išteklių yra didžiausia ES biudžeto dalis, ir tai, kad 2014 m. šioje srityje buvo didelis įvertintas klaidų lygis, taip pat reikšmingai prisideda prie bendro įvertinto klaidų lygio (jis sudaro trečdalį bendro skaičiaus).

6 diagrama

Bendro įvertinto klaidų lygio išskaidymas pagal išlaidų sritį ir klaidų tipą (2014 m.)

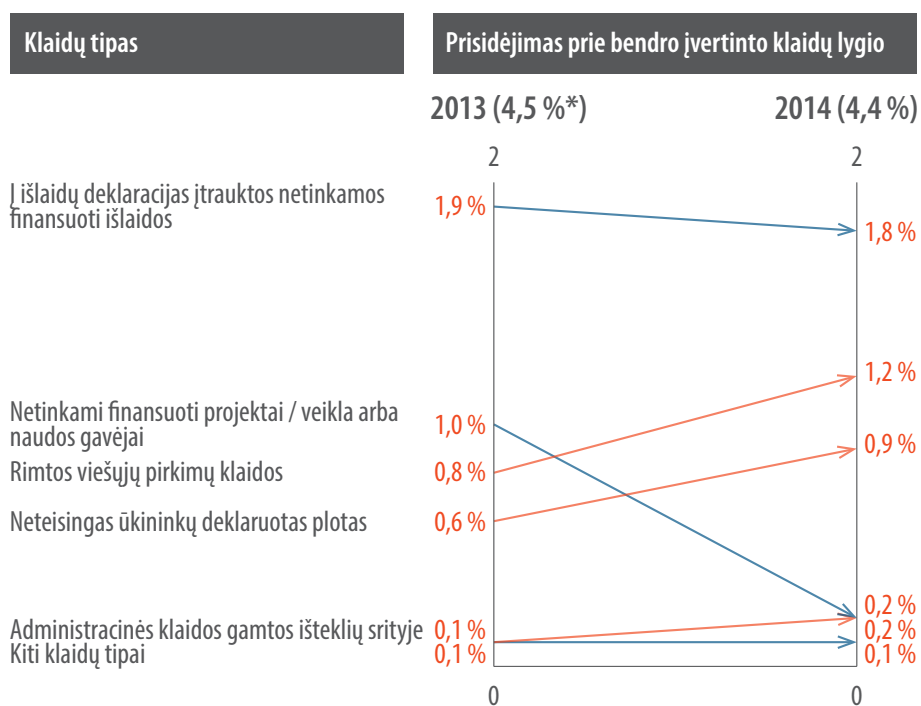

% Bendro įvertinto klaidų lygio dalis, išreikšta procentiniais punktais.

Prie bendro įvertinto klaidų lygio ir toliau labiausiai prisideda tos išlaidos, kurios neatitinka būtinų priskyrimo ES finansuojamiems projektams sąlygų (*į išlaidų deklaracijas įtrauktos netinkamos išlaidos* sudarė 41 % bendro įvertinto klaidų lygio). Antroje vietoje pagal dydį prisidedant prie 2014 m. klaidų lygio buvo *rimtos viešųjų pirkimų klaidos* – jos sudarė 27 % bendro įvertinto klaidų lygio. Kita vertus, palyginti su ankstesniais metais, klaidos dėl *netinkamų finansuoti projektų / veiklos ar naudos gavėjų* prie bendro įvertinto klaidų lygio 2014 m. prisidėjo daug mažiau nei 2013 m. (žr. 7 diagramą).

7 diagrama

Klaidų tipų ir jų prisidėjimo prie bendro įvertinto klaidų lygio palyginimas (2013 m. ir 2014 m.)

% Bendro įvertinto klaidų lygio dalis, išreikšta procentiniais punktais.

* Remiantis atnaujintu rimtų viešųjų pirkimų klaidų kiekybinio įvertinimo metodu, 2013 m. įvertinti klaidų lygiai buvo patikslinti, kad galima būtų atlikti palyginimą su naujos DFP išlaidų kategorijomis.

Veiklos išlaidose mūsų įvertintas klaidų lygis yra toks pat (4,6 %) tiek išlaidose, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas su valstybėmis narėmis (2013 m. – 4,9 %), tiek kitokių formų išlaidose, kur pagrindinis vaidmuo tenka Komisijai (2013 m. – 3,7 %).

Administracinių išlaidų įvertintas klaidų lygis neviršijo reikšmingumo ribos, 2014 m. jis sudarė 0,5 % (2013 m. – 1,0 %).

Šis palyginimas pamečiui yra paremtas skaičiais, kurie buvo apskaičiuoti taikant mūsų atnaujintą metodą viešųjų pirkimų klaidoms (žr. *langelį* 10 puslapyje).

Labiausiai klaidos paveikė kompensavimo išlaidas

Teisingas finansavimo gavėjams skirtų mokėjimų apskaičiavimas dažnai priklauso nuo pačių gavėjų pateiktos informacijos. Tai ypač svarbu kompensuojamųjų veiklų srityje:

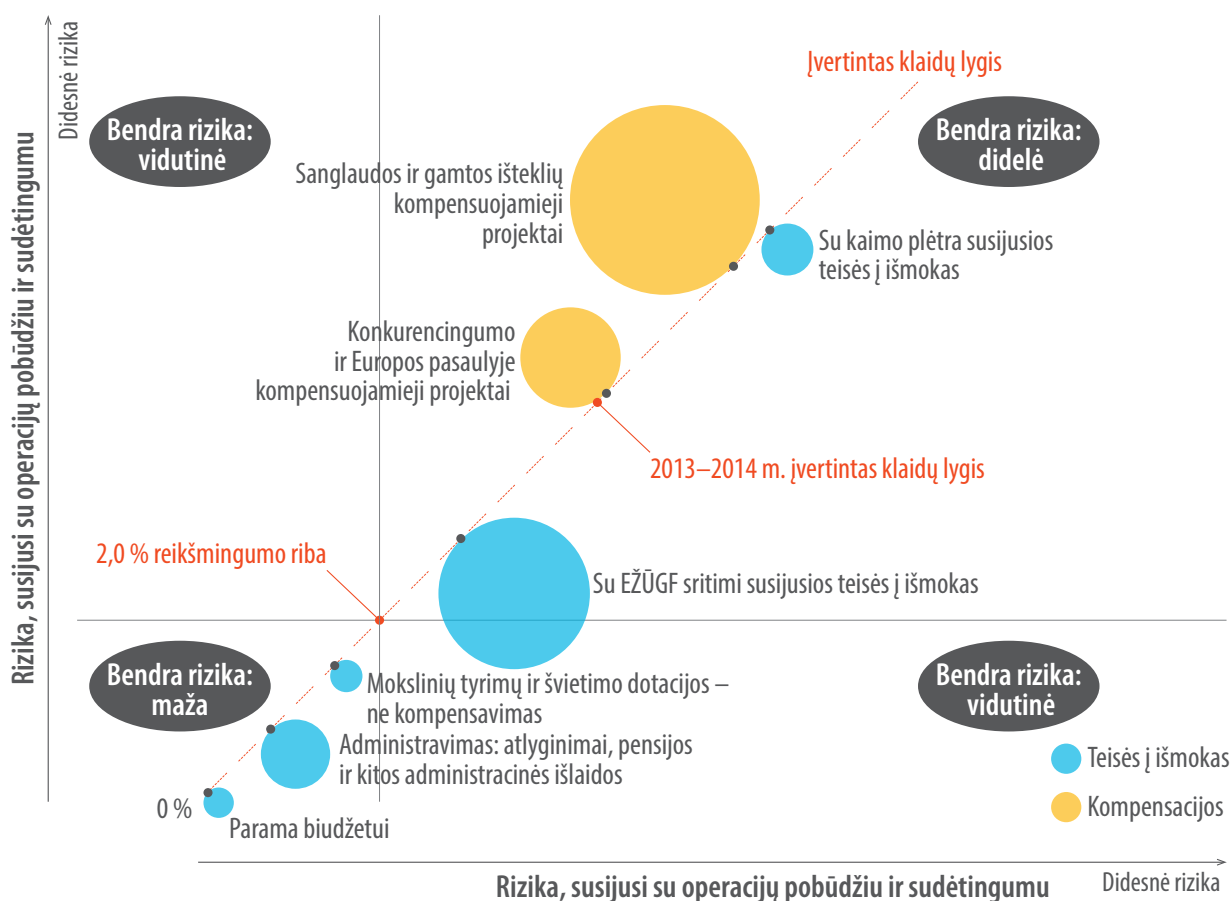
ES lėšų naudojimas remiantis programų išlaidų tipu nulemia tokias klaidas:

- **Išlaidų kompensavimo srityje** įvertintas klaidų lygis yra 5,5 % (2013 m. – 5,6 %). Dažniausios klaidos šioje srityje yra netinkamos finansuoti išlaidos išlaidų deklaracijose, netinkami finansuoti projektai, veikla ir naudos gavėjai bei rimti viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimai.
- **Teisių į išmokas programų srityje** įvertintas klaidų lygis yra 2,7 % (2013 m. – 3,0 %), čia dažniausios klaidos buvo ūkininkų deklaruoti didesni už faktinius žemės plotai ir administracinės klaidos, paveikiančios išmokas ūkininkams.

8 diagramoje, remiantis mūsų auditorių per pastaruosius dvejus metus atliktais ES išlaidų testais, parodyta, kaip mes vertiname įvairius rizikos profilius pagal operacijų tipą ir pagal įvertintus klaidų lygius. Diagrama paremta tiek profesinės nuovokos elementais (sistemų ir rizikos, susijusios su operacijos tipu, poveikio vertinimu), tiek empiriniais elementais (per dvejus metus įvertintais klaidų lygiais).

8 diagrama **Santykis tarp operacijos tipo, rizikos ir įvertinto klaidų lygio ES operacijose (2013–2014 m.)**

Paaiškinimas:

- Mokėjimų srutai sugrupuoti pagal jų pobūdį.
- Skritulių spalva rodo, ar išlaidos pagrįstos kompensavimu ar teisėmis į išmokas.
- Skritulių dydis parodo jų santykinę dalį visose išlaidose.
- Skritulių padėtis 45 laipsnių linijos atžvilgiu parodo santykinius įvertintus klaidų lygius.
- Europos pasaulyje išlaidų kompensavimas apima daugelio donorų projektus, kurie iš esmės turi daug teisių į išmokas išlaidų požymių ir yra veikiami mažesnių klaidų lygių.
- Komisija nustatė, kad paramos gavėjai turi teisę gauti paramą biudžetui iki atliekant mokėjimus.

Taisomieji veiksmai smarkiai sumažino įvertintą klaidų lygį

Tais atvejais, kai nustatomos netvarkingos išlaidos ir kai tame procese klaidos mokėjimuose nebuvo nustatytos anksčiau, valstybės narės ir Komisija taiko **taisomuosius veiksmus**. Taisomojo veiksmo atlikimo ir jo registravimo mechanizmai yra sudėtingi. Rengdami savo auditų rezultatus mes stengiamės atsižvelgti į šias priemones, jei jos buvo taikytos prieš atliekant mokėjimus arba prieš mums atliekant patikrinimą. Mes tikriname, kaip šie pataisymai (pvz., lėšų susigrąžinimai iš naudos gavėjų ir pataisymai projektų lygmeniu) yra taikomi ir prireikus tiksliname klaidų kiekybinį įvertinimą. Kadangi mes atsižvelgiame į pataisymus, atliktus po to, kai buvo pranešta apie mūsų auditą, mes nedarome prielaidos, kad taisomasis veiksmas, kurį paskatino mūsų darbas, yra reprezentatyvus visos populiacijos atžvilgiu.

2014 m., jei tokios taisomosios priemonės nebūtų pritaikytos mūsų audituotiems mokėjimams, bendras įvertintas klaidų lygis būtų 5,5 %, o ne 4,4 %.

Tačiau mes taip pat nustatėme, kad kai kurių klaidų paveiktų operacijų atveju, jei Komisija, valstybių narių valdžios institucijos ar nepriklausomi auditoriai būtų geriau pasinaudoję jiems prieinama informacija, jie būtų laiku užkirtę kelią toms klaidoms arba būtų jas aptikę ir ištaisę.

Remdamiesi mūsų imčių operacijomis, galime teigti, kad galima buvo sumažinti įvertintus klaidų lygius tiek pasidalijamojo valdymo išlaidose, tiek Komisijos tiesiogiai valdomose išlaidose. Pavyzdžiui, pasinaudojus visa esama informacija buvo galima sumažinti klaidų lygį 3,3 procentinio punkto tiek *regioninės ir miestų politikos* išlaidose (6,1 %), tiek *kaimo plėtros, aplinkos, klimato politikos ir žuvininkystės* išlaidose (6,2 %) – žr. p. 34–38. Komisijos tiesiogiai valdomoje *konkurencingumo augimui ir darbo vietų kūrimui* srityje įvertintas klaidų lygis (5,6 %) galėjo būti sumažintas 2,8 procentinio punkto – žr. p. 27–29.

Komisija turi galimybių pagerinti savo rizikos ir taisomųjų veiksmų poveikio vertinimą.

Kiekvienas Komisijos generalinis direktoratas teikia metinę veiklos ataskaitą. Komisijos apibendrinamojoje ataskaitoje ši informacija pateikiama apibendrinta kartu su pareiškimu, kad ji prisiima visą politinę atsakomybę už savo vykdomą ES biudžeto valdymą.

Mes nustatėme, kad informacija apibendrinamojoje ataskaitoje 2014 m. buvo geresnė nei ankstesniais metais. Finansinėse ataskaitose galima matyti, kurie pataisymai buvo jau padaryti prieš užregistruojant mokėjimus. Tačiau yra galimybių pateikti daugiau informacijos ir užtikrinti nuoseklesnį ir tikslesnį vertinimą bei pristatyti riziką ir taisomųjų veiksmų poveikį.

Norite sužinoti daugiau? Visa informacija apie pagrindinius nustatytus faktus pateikta 2014 m. metinės ataskaitos dėl ES biudžeto 1 skyriuje „Patikinimo pareiškimas ir patvirtinamoji informacija“.

Visas metinės ataskaitos tekstas yra pateiktas mūsų svetainėje: <http://www.eca.europa.eu/lt/Pages/AR2014.aspx>

Didelis galimų paraiškų ir mokėjimų iš 2007–2013 m. programavimo laikotarpio lygis

2014 m. mokėjimų biudžetas antrą kartą buvo pats didžiausias. Kaip ir 2013 m., galutinis mokėjimų lygis (142,5 milijardo eurų) buvo padidintas vidutiniškai 5 %, palyginti su tuo, kuris iš pradžių prognozuotas daugiametėje finansinėje programoje (135,9 milijardo eurų). Tai buvo padaryta priėmus septynis taisomuosius biudžetus bei aktyvavus „nenumatytų atvejų rezervą“, kuris yra kraštutinė priemonė reaguojant į nenumatytas aplinkybes.

2014 m. „ekonominis rezultatas“ buvo deficitas: įsipareigojimai augo greičiau nei turtas.

2014 m. įsipareigojimų lygis neviršijo bendro lygio (76,6 % skirtos sumos). Tai atspindėjo pažangos lygį Komisijai tvirtinant naujas programas pirmaisiais 2014–2020 m. DFP metais.

Kas yra įsipareigojimai ir mokėjimai?

ES biudžete yra dvi sudėtinės dalys: įsipareigojimai (einamaisiais metais ar ateityje mokėtinos sumos) ir mokėjimai (apimantys einamaisiais metais išmokamas lėšas). Mokėjimai gali būti atliekami tik vadovaujantis galiojančiais įsipareigojimais. Metinės viršutinės įsipareigojimų ir mokėjimų ribos yra nustatytos daugiametėse finansinėse programose, dėl kurių susitarė Taryba ir Parlamentas.

Vėlavimai įsisavinant daugiametes lėšas yra dideli ir kai kurioms valstybėms narėms gali tapti dideliu iššūkiu.

Mes rekomenduojame, kad Komisija biudžeto ir finansų valdymo srityje atsižvelgtų į pajėgumo stoką kai kuriose valstybėse narėse.

Su daugiametio pobūdžio išlaidomis susiję susikaupę neįvykdyti biudžeto įsipareigojimai ir toliau lieka labai dideli. Didžioji šių įsipareigojimų dalis yra susijusi su ankstesne, 2007–2013 m., DFP. Mes taip pat nustatėme per didelius grynųjų pinigų likučius finansinėse priemonėse.

Mes rekomenduojame, kad Komisija apsvarstytų priemones, skirtas sumažinti neįvykdytus įsipareigojimus, greičiau užbaigtų 2007–2013 m. programas ir sumažintų patikos įstaigų laikomas grynųjų pinigų sumas. Mes taip pat rekomenduojame, kad būtų priimta ilgalaikė prognozė, apimanti biudžeto viršutines ribas, mokėjimo poreikius, pajėgumo stoką ir galimus įsipareigojimų panaikinimus.

Veiksmingumo ataskaitos dar nepakankamos

ES lėšos turėtų būti naudojamos laikantis **patikimo finansų valdymo principų**: ekonomiškumo, efektyvumo ir veiksmingumo. Tam, kad būtų užtikrintas veiksmingumas, būtini indėliai (finansų, personalo, programai įgyvendinti reikalingos materialiosios, organizacinės arba reguliavimo priemonės), išdirbiai (programos galutiniai rezultatai), rezultatai (tiesioginis programos poveikis tiesioginiams adresatams arba gavėjams) ir poveikis (ilgalaikiai pokyčiai visuomenėje, kurie bent iš dalies nulemti ES veiksmų). Mes reguliariai vertiname šiuos požymius atlikdami veiklos auditus.

Strategija „Europa 2020“ yra dešimtmetė ES užimtumo ir augimo strategija. Joje nužymėtos ES ir nacionalinio lėšų panaudojimo gairės. Strategija buvo pradėta įgyvendinti 2010 m., siekiant sukurti sąlygas „pažangiam, tvariam ir integraciniam augimui“.

Sudėtingas strategijos „Europa 2020“ stebėjimo ir duomenų teikimo pagrindas

Politiniai strategijos „Europa 2020“ siekiai paremti **sudėtinga architektūra**, apimančia penkis pagrindinius tikslus, septynias pavyzdines iniciatyvas ir vienuolika Europos struktūrinių ir investicinių (ESI) fondų teminių tikslų. Tačiau mes nustatėme, kad visi šie įvairūs sluoksniai, nei atskirai, nei kaip visuma, nėra sumanyti taip, kad paverstų strategijos „Europa 2020“ politinius siekius veiklos tikslais.

Nesuderinti dešimtmečiai strategijos „Europa 2020“ ir septynmečiai ES biudžeto ciklai, žinomi kaip daugiametės finansinės programos (DFP). DFP taikomas stebėjimo ir duomenų teikimo pagrindas buvo suderintas su strategija „Europa 2020“ tik nuo 2014–2020 m. laikotarpio. Dėl to pirmoji strategijos „Europa 2020“ laikotarpio pusė buvo vykdoma pagal kitos strategijos DFP. Tai apriboja Komisijos galimybes stebėti, kiek ES biudžetas prisidėjo prie strategijos „Europa 2020“ 2007–2013 m. laikotarpiu.

Mes taip pat nustatėme, kad Komisija iki šiol teikė tik ribotus duomenis apie ES biudžeto indėlį siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų. Buvo įdiegta keletas veiksmingų stebėjimo ir duomenų teikimo sistemos elementų. Komisijos statistikos padalinys Eurostatas teikia statistinius duomenis apie visos ES ir valstybių narių veiksmingumą siekiant strategijos „Europa 2020“ pagrindinių tikslų. Tačiau Komisijos numatyta strategijos „Europa 2020“ peržiūra buvo pavėlinta iki 2016 m. pradžios. Be to, viešųjų konsultacijų apie šią strategiją rezultatai visiškai neatspindi ES programų vaidmens įgyvendinant strategiją „Europa 2020“.

Mes rekomenduojame Komisijai pasiūlyti teisėkūros institucijai geriau suderinti ES strategijos ir DFP laikotarpius. Tai padėtų užtikrinti pakankamą ir veiksmingą būsimų ES strategijų stebėjimo ir duomenų teikimo tvarką.

Partnerystės susitarimuose ir programose nepakankamai atsižvelgta į strategijos „Europa 2020“ pasiekimus.

Nebuvo pasinaudota visais Europos struktūrinių ir investicinių fondų (ESI) sutelkimo privalumais. Tinkamas ESI fondų panaudojimas yra nepaprastai svarbus ES pastangoms siekiant „Europa 2020“ tikslų. Penkių ESI fondų sutelkimas viename bendrame reglamente ir viename partnerystės susitarime su kiekviena valstybe nare teikia galimų privalumų užtikrinant ES veiksmų suderinamumą. Tačiau ir toliau fondų ir atitinkamai programų lygmeniu taikomos skirtingos taisyklės.

Kas yra partnerystės susitarimai ir programos?

Komisijos **partnerystės susitarimai** su kiekviena valstybe nare sudaro ESI fondų teisinio pagrindo branduolį. Jie apibrėžia kiekvienos valstybės narės vystymosi poreikius ir kiekvienam ESI fondui nustato kiekvieno atrinkto teminio tikslo pagrindinių laukiamų rezultatų santrauką. Remdamosi šiais susitarimais, valstybės narės priima kiekvieno fondo (ar kelių fondų) **programas** bei nustato šalies ar atitinkamo regiono prioritetus.

Ir toliau turėtų būti skiriama daugiau dėmesio rezultatams, ypač partnerystės susitarimuose. Nors tam tikra pažanga buvo pasiekta, būtina skirti dar daugiau dėmesio rezultatams. Kai kuriuose nagrinėtuose partnerystės susitarimuose, laukiami rezultatai buvo neaiškūs ir dažnai išreikšti kokybiniais terminais, nenustatant pokyčio masto. **Mes rekomenduojame Komisijai pasiūlyti teisėkūros institucijai, kad valstybės narės įtrauktų į savo partnerystės susitarimus ir programas kiekybiškai apibrėžtus rezultatus, kuriuos tikimasi gauti iš finansavimo.**

Komisijai nebus lengva nuosekliai stebėti visų penkių ESI fondų teminius tikslus, taigi ir šių fondų indėlį į strategiją „Europa 2020“, bei teikti apie duomenis. Partnerystės susitarimuose ir programose aukšto lygmens strategijos „Europa 2020“ tikslai nėra sistemingai paverčiami veiklos tikslais. ESI fondų atveju (EŽŪFKP ir EJRŽF), teisės aktai nereikalauja, kad jie būtų struktūruoti pagal teminius tikslus. Be to, bendrų rodiklių įvedimas yra svarbus žingsnis, tačiau jų koncepcijos ribotumas neigiamai atsilies Komisijos teikiamų ataskaitų kokybei. **Mes rekomenduojame, kad į visus partnerystės susitarimus ir programas būtų įtraukti bendri rezultatų rodikliai, kuriuos, esant galimybei, galėtų bendrai naudoti įvairūs fondai ir kurie leistų stebėti pažangą vietos, valstybių narių ir ES lygmenimis. Komisija turėtų pateikti teisėkūros institucijai pasiūlymus, kaip šias problemas spręsti.**

Nepakankamas veiksmingumas pasiektų rezultatų prasme netrukdo valstybėms narėms naudotis veiksmingumo rezervu. Veiksmingumo rezervas turėtų būti paskata valstybėms narėms ir toliau orientuotis į veiksmingumą po to, kai programos buvo pradėtos. Nedidelė ES finansavimo dalis programų lygmeniu gali būti sustabdyta ir suteikta tik su sąlyga, kad pasiekti tam tikri tikslai. Tačiau susitarimuose yra trūkumų, kurie silpnina veiksmingumo pagrindą rodiklių, paskatų ir dėmesio rezultatams atžvilgiu. **Mes rekomenduojame Komisijai pasiūlyti teisėkūros institucijai, kad veiksmingumo pagrindas kiek įmanoma būtų grindžiamas šiais bendrais rezultatų rodikliais.**

Tikslai turi būti geriau pritaikyti veiksmingumo kultūrai

Pagerėjo atskirų Komisijos generalinių direktoratų teikiamos metinės veiksmingumo ataskaitos. Tai visų pirma pasakytina apie centrinį vadovavimą rengiant programų suvestines, valdymo planus ir metines veiklos ataskaitas.

Tačiau ataskaitų teikimas nėra visiškai pritaikytas pereinamajam laikotarpiui nuo senos prie naujos DFP. Daugeliu atvejų neįmanoma nustatyti, kurie senos DFP uždaviniai ir tikslai buvo palikti ar atnaujinti ir kurie buvo panaikinti. Nesant palyginamos informacijos, yra rizikos, kad nebus įmanoma įvertinti, ar buvo pasiekti ankstesnieji uždaviniai ir tikslai.

Mums svarbiausia rezultatai ir didžiausias ekonomiškumas

24 mūsų 2014 m. paskelbtose specialiosiose ataskaitose nagrinėjamos labai įvairios veiklos audito temos; jose vertinama, ar ES intervencijos priemonės buvo valdomos laikantis patikimo finansų valdymo principų (ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo). Mes įvertinome šias ataskaitas, norėdami išsiaiškinti, ar nagrinėtose srityse buvo akcentuojami rezultatai ir ar buvo atrinkti projektai, galėję užtikrinti didžiausią ekonomiškumą. Štai keletas pavyzdžių.

Pavyzdžiai. Nepakankamas dėmesys rezultatams

Audituodami *EuropeAid*, mes padarėme išvadą, kad taikomos stebėjimo ir vertinimo sistemos nesuteikė pakankamos informacijos apie pasiektus rezultatus (Specialioji ataskaita Nr. 18/2014). Panašiai savo ataskaitoje dėl Išorės sienų fondo mes nustatėme, kad atsakingos institucijos nevykdė rezultatų pasiekimo stebėjimo arba jį vykdė nepakankamai (Specialioji ataskaita Nr. 15/2014).

Pavyzdys. Ne visuomet buvo atrenkami projektai, galėję būti ekonomiškiausi

Audituodami ES finansuojamą oro uostų infrastruktūrą nustatėme netinkamą projektų atranką. Tokių investicijų poreikį galima buvo įrodyti tik pusės nagrinėtų projektų atveju. Taigi apie trečdalis tikrintų oro uostų buvo nepelningi ir rizikavo, kad bus uždaryti, jei negaus nuolatinio viešojo finansavimo (Specialioji ataskaita Nr. 21/2014).

Pastaba dėl pavyzdžiuose nurodytų valstybių narių pavadinimų:

Vadovaudamiesi savo imties sudarymo metodika, operacijas kiekvienoje valstybėje narėje, naudodami gavėjų valstybėje ir / arba regione tikriname ne kasmet. Šiame dokumente klaidų pavyzdžiai pateikti siekiant parodyti, kokie yra dažniausi klaidų tipai. Jie nesudaro pagrindo išvadoms dėl konkrečių valstybių narių, naudodami gavėjų valstybių ir / arba regionų.

Pajamos

143,9 milijardo eurų

Ką mes auditavome

Auditas apėmė ES pajamas, kuriomis ji finansuoja savo biudžetą. 2014 m. pajamų įnašai, apskaičiuoti remiantis valstybių narių BNPj ir jų surinktu PVM, sudarė atitinkamai 66 % ir 12 % bendros sumos. ES vardu valstybių narių administravimo institucijų už importą surinkti tradiciniai nuosavi išteklių, daugiausia muitai ir cukraus gamybos mokesčiai, sudarė 12 % pajamų, o likę 10 % buvo gauti iš kitų pajamų šaltinių.

Ką mes nustatėme

Paveikta reikšmingo klaidų lygio?

Ne

Įvertintas klaidų lygis:

0,0 % (2013 m. – 0.0 %)

Mūsų atliekamas ES pajamų auditas

BNPj ir PVM pagrįstos ES pajamos apskaičiuojamos remiantis valstybių narių pateiktomis makroekonominiais statistiniais duomenimis ir įverčiais. Mūsų atspindimų operacijų tvarkingumo auditas apima Komisijos gaunamų duomenų apdorojimo sistemas, bet ne valstybių narių institucijų vykdomą pirminį jų generavimą. Todėl mūsų audito išvadoje nagrinėjamas bet kokių Komisijos klaidų poveikis bendrai pajamų sumai.

Muitų ir cukraus mokesčių atveju mes nagrinėjame, kaip Komisija tvarko valstybių narių pateiktus maito mokesčių išrašus ir atrinktose valstybėse narėse taikomas kontrolės priemones, taip pat kaip ji surenka sumas ir jas užregistruoja finansinėse ataskaitose.

Pagal mūsų bendrus audito įrodymus šios sistemos buvo iš esmės veiksmingos ir testuodami operacijas mes jose nenustatėme jokių klaidų.

Mes atkreipiame dėmesį į tai, kad 2014 m. **atnaujinus BNPj duomenis**, ypač duomenis, susijusius su išlygomis, ir duomenis, skirtus peržiūrėti valstybių narių metodus bei šaltinius, valstybių narių įnašai buvo patikslinti neprecedentinio dydžio suma.

Išlyga – tai priemonė, leidžianti palikti galimybę ištaisyti abejones keliančius valstybės narės pateiktų BNPj duomenų elementus. Komisijos vykdomų BNPj **tikrinimų ciklai** apima ilgą laikotarpį. Po jų vykdomi pataisymai gali turėti reikšmingą poveikį valstybių narių įnašams.

Tuo pat metu mes nustatėme, kad Komisija turėtų **sumažinti pagrindinių**, valstybių narių atliekamų su BNPj apskaičiavimu susijusių metodų ir šaltinių **peržiūrų poveikį**. Pavyzdžiui, Kiprui ir Nyderlandams dėl tokių peržiūrų teko patirti reikšmingus jų įnašų padidėjimus. Komisijos 2013 m. iškelti pasiūlymai dėl rizikos valdymo iki šiol neįvykdyti, ir Komisija nesiėmė jokių tolesnių veiksmų, kad būtų parengta bendra ES peržiūrų metodika.

Muitų atveju valstybių narių muitinės atlieka patikras, kad patikrintų, ar importuotojai laikosi tarifų ir importo taisyklių. Kaip ir ankstesniais metais, mes nustatėme, kad skirtingose aplankytose valstybėse narėse šių patikrų kokybė labai skyriasi. Mes taip pat pastebėjome, kad atnaujintas Muitinės audito gidas, kurį Komisija išleido 2014 m., neapima kai kurių trūkumų, mūsų nustatytų atliekant auditus valstybėse narėse, tokių kaip antai problemos, susijusios su kitose valstybėse narėse įforminto importo traktavimu.

Ką mes rekomenduojame

Mes rekomenduojame, kad Komisija:

- imtųsi priemonių sumažinti metų, kuriems BNPj grindžiamų įnašų ciklo pabaigoje bus taikomos išlygos, skaičių;
- įdiegtų priemones, kurios sumažintų valstybių narių teikiamų peržiūrėtų su BNPj apskaičiavimu susijusių metodų ir šaltinių poveikį;
- pagerintų patikrų gaires valstybių narių muitinėms ir
- užtikrintų, kad valstybės narės turėtų įdiegusias tinkamas sistemas, skirtas muitų ir cukraus mokesčių išrašams rengti ir tvarkyti.

Konkurencingumas augimui ir darbo vietų kūrimui 13,0 milijardų eurų

Ką mes auditavome

Šių lėšų panaudojimo tikslai apima mokslinių tyrimų ir inovacijų gerinimą, švietimo sistemų tobulinimą ir užimtumo skatinimą, bendrosios skaitmeninės rinkos užtikrinimą, atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo skatinimą, transporto sektoriaus modernizavimą ir verslo aplinkos gerinimą, ypač mažoms ir vidutinėms įmonėms (MV).

Apie 60 % išlaidų skirta moksliniams tyrimams ir inovacijoms. Lėšos panaudojamos pagal **2007–2013 m. septintąją bendrąją mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros programą (7BP)** ir naująją 2014–2020 m. laikotarpio bendrąją programą „**Horizontas 2020**“. Per kitas pagrindines finansavimo priemones remiamas švietimas, mokymas, jaunimas ir sportas (programa „Mokymasis visą gyvenimą“ ir programa „Erasmus+“); transporto infrastruktūros plėtra (Transeuropinio transporto tinklo programa – TEN-T ir Europos infrastruktūros tinklų priemonė (EITP)); energetikos sektoriaus projektai (Europos energetikos programa ekonomikai gaivinti (EEPEG)); ir *Galileo* palydovinės navigacijos programa.

Beveik 90 % lėšų išleidžiama teikiant dotacijas privatiems ir viešiesiems naudos gavėjams – Komisija kompensuoja naudos gavėjų projektų išlaidų deklaracijose deklaruotas išlaidas.

Ką mes nustatėme

Paveikta reikšmingo klaidų lygio?
Taip

Įvertintas klaidų lygis¹:
5,6 % (2013 m. – 4,0 %)

¹ Tokie patys 2013 m. įvertinti klaidų lygiai siekiant atspindėti naujos DFP išlaidų kategorijas.

Mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje mes aptikome tokius pat klaidų tipus ir mastą, kaip ir per visą 7BP auditavimo laiką: neteisingai apskaičiuotas personalo išlaidas, kitas netinkamas finansuoti tiesiogines išlaidas, kaip antai dokumentais neįrodytas kelionių ar įrangos išlaidas; taip pat netinkamas finansuoti netiesiogines išlaidas, pagrįstas klaidingais pridėtinių išlaidų lygiais, ar įtrauktas su projektu nesusijusias išlaidų kategorijas.

Pavyzdys. Reikšmingos klaidos mokslinių tyrimų ir inovacijų išlaidose, kurias pagal 7BP deklaravo viena MVĮ

Mes nustatėme, kad 764 000 eurų išlaidų, kurias deklaravo viena MVĮ, dirbanti su 16 partnerių prie atsinaujinančiosios energijos projekto, finansuojamo pagal 7BP, buvo beveik visos netinkamos finansuoti. MVĮ savininkas nustatė žymiai didesnį valandinį tarifą nei Komisijos gairėse nustatytas tarifas. Be to, mes nustatėme, kad subrangos išlaidos nebuvo tinkamas išlaidų komponentas ir nebuvo patirtos taikant konkurso procedūrą. Be to, deklaruotose netiesioginėse išlaidose buvo netinkamų punktų, kurie buvo pagrįsti apytikriais įverčiais ir negalėjo būti palyginti su paramos gavėjo apskaitos įrašais.

Programa „Horizontas 2020“ turi paprastesnes finansavimo taisykles nei 7BP, ir Komisija įdėjo daug pastangų mažindama administracinį sudėtingumą. Tačiau kai kurie naujosios bendrosios programos elementai iš tikrųjų padidina klaidų riziką. Pavyzdžiui, siekiant remti geresnius mokslinius tyrimus ir inovacijas bei skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą, programoje „Horizontas 2020“ numatyta pritraukti daugiau MVĮ ir naujų rinkos dalyvių, tačiau šios rūšies dalyviai yra ypač paveikiami klaidų. Be to, pagal programą „Horizontas 2020“, kai kuriais atvejais nustatomi specialūs tinkamumo kriterijai (pavyzdžiui, kai mokslininkai gauna papildomą atlyginimą ar kai dalyviai naudojami plačia mokslinių tyrimų infrastruktūra).

Taip pat mes nustatėme klaidų kompensuojamose išlaidose kitose finansavimo priemonėse. Antai nepagrįstos ir netinkamos išlaidos bei viešųjų pirkimų taisyklių nesilaikymo atvejai.

Pavyzdžiai. Išlaidų kompensavimo klaidos kitose programose

TEN-T

Viename projekte naudos gavėjas tiesiogiai paskyrė sutartį dėl IT konsultavimo paslaugų, nesilaikydamas privalomo atviro tarptautinio konkurso procedūrų. Kito projekto atveju naudos gavėjas neteisingai deklaravo kaip tinkamas finansuoti išlaidas, susijusias su teisiniu susitarimu su subrangovu dėl sutarties nesilaikymo.

EEPEG

Vienas naudos gavėjas, apskaičiuodamas personalo išlaidas, įtraukė netinkamas nestatutines išlaidas (įmonės pelnu pagrįstas premijas) ir taip pat deklaravo su projektu nesusijusias netiesiogines išlaidas.

Mes nustatėme trūkumų Komisijos sistemose ir nenuoseklumų generalinių direktoratų atliekamuose rizikos sumų ir klaidų lygių vertinimuose.

Ką mes rekomenduojame

Mes rekomenduojame, kad Komisija:

- o kartu su nacionalinėmis institucijomis ir nepriklausomais auditoriais naudotų visą turimą informaciją, kad galėtų užkirsti kelią klaidoms, jas aptikti ir ištaisyti prieš išmokant kompensacijas;
- o remdamasi savo 7BP patirtimi, parengtų tinkamą rizikos valdymo ir kontrolės strategiją „Horizontas 2020“ programai. Joje turėtų būti nustatytos tinkamos didelės rizikos naudos gavėjų ir išlaidų, deklaruotų pagal specialius tinkamumo kriterijus, patikros; ir
- o užtikrintų, kad jos tarnybos priimtų nuoseklią metodiką apskaičiuojant klaidų lygio svertinį vidurkį ir atliekant su rizika susijusių sumų vertinimą.

Norite sužinoti daugiau? Visa informacija apie mūsų atliktą ES išlaidų konkurencingumui ir augimui auditą pateikta 2014 m. metinės ataskaitos dėl ES biudžeto 5 skyriuje.

Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda 55,7 milijardo eurų

Ką mes auditavome

Šioje išlaidų dalyje išskiriamos dvi dalys: regioninė ir miestų politika, kuri sudaro 80 %; užimtumas ir socialiniai reikalai, kuriai tenka likę 20 %.

- o ES regioninė ir miestų politika iš esmės įgyvendinama per **Europos regioninės plėtros fondą (ERPF) ir Sanglaudos fondą (SF)**. Iš ERPF finansuojami infrastruktūros projektai, darbo vietų kūrimas arba išsaugojimas, regioninės ekonomikos plėtros iniciatyvos ir veikla, kuria remiamos mažosios ir vidutinės įmonės. SF finansuoja investicijas į infrastruktūrą aplinkos ir transporto srityse.
- o Užimtumo ir socialinių reikalų politika daugiausia finansuojama iš **Europos socialinio fondo (ESF)**. Išlaidos šioje srityje apima investicijas į žmogiškąjį kapitalą ir jomis remiami veiksmai, kuriais siekiama pagerinti darbuotojų ir įmonių prisitaikymą prie darbo modelių pokyčių, padidinti galimybes įsidarbinti, sutvirtinti nepalankioje padėtyje esančių asmenų socialinę įtrauktį ir sustiprinti administracijų ir viešųjų tarnybų pajėgumą ir efektyvumą.

ERPF, SF ir ESF yra reglamentuojami bendromis taisyklėmis, kurioms gali būti taikomos išimtys kiekvieno fondo specialiajame reglamente. Išlaidos administruojamos kartu su valstybėmis narėmis, bendrai finansuojant į patvirtintas išlaidų programas įtrauktus projektus. Išlaidų kompensavimo tinkamumo finansuoti taisyklės nustatomos nacionaliniu ar regioniniu lygmenimis ir gali būti skirtingos įvairiose valstybėse narėse.

Ką mes nustatėme

Paveikta reikšmingo klaidų lygio?

Regioninės ir miestų politikos sritis:

Taip

Užimtumas ir socialiniai reikalai:

Taip

Įvertintas klaidų lygis¹:

Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda iš viso:

5,7 % (2013 m.² – 5,9 %)

Regioninė ir miestų politika:

6,1 % (2013 m.² – 7,0 %)

Užimtumas ir socialiniai reikalai:

3,7 % (2013 m. – 3,1 %)

Štai sričiai
priklauso

1 Tokie patys 2013 m. įvertinti klaidų lygiai siekiant atspindėti naujos DFP išlaidų kategorijas.

2 Šie 2013 m. skaičiai buvo apskaičiuoti remiantis audito metu taikytu viešųjų pirkimų klaidų kiekybinio įvertinimo metodu. Jie neatspindi poveikio, kurį įvertintam klaidų lygiui turėjo atnaujintas šių klaidų kiekybinio įvertinimo metodas.

Pagrindinis **išlaidų** ekonominei, socialinei ir teritorinei sanglaudai klaidų **šaltinis** buvo viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimai, jie sudarė pusę įvertinto klaidų lygio. Po jų eina netinkamų finansuoti išlaidų įtraukimas į paramos gavėjų išlaidų deklaracijas, valstybės pagalbos taisyklių pažeidimai ir netinkamų finansuoti projektų atrinkimas. Šiose dviejose išlaidų srityse klaidų poveikis svyruoja.

Savo audito darbo metu mes nustatėme rimtų viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimų, pavyzdžiui, neteisėto tiesioginio sutarčių, papildomų darbų ar paslaugų skyrimo, neteisėto pasiūlymų teikėjų pašalinimo atvejų, taip pat interesų konfliktų ir diskriminacinių atrankos kriterijų atvejų.

Pavyzdys. Neteisėtas tiesioginis viešųjų darbų skyrimas

Viename SF projekte Maltoje, susijusiame su TEN-T kelių tinklui priklausančio greitkelio ruožo atnaujinimu ir modernizavimu, perkančioji organizacija tiesiogiai susitarė dėl sutarties su viena įmone iš anksto nepaskelbusi kvietimo dalyvauti konkurse. Tai prieštarauja ES ir nacionalinėms viešųjų pirkimų taisyklėms, ir deklaruotos šios sutarties išlaidos yra netinkamos. Kita pagrindinė klaidų priežastis yra netinkamos finansuoti išlaidos. Taip atsitinka, kai, pavyzdžiui, išlaidos deklaruojamos ne finansuojamu laikotarpiu, neteisėtai padidinami atlyginimai, išlaidų deklaracija nėra susijusi su projektu, nesilaikoma nacionalinių tinkamumo finansuoti taisyklių, arba kai iš deklaruojamų išlaidų neišskaičiuojamos pajamos.

Pavyzdys. Neteisingai deklaruojami atlyginimai

Vieno su jaunimo mokymu susijusio projekto Portugalijoje atveju naudos gavėjas nesilaikė susitarimo dėl dotacijos nuostatų dėl mokytojų atlyginimų apskaičiavimo. Be to, mokytojai nedirbo tiek valandų, kiek buvo deklaruota. Todėl neteisėtai buvo padidintos personalo išlaidos.

Mes taip pat tikriname, ar laikomasi ES **valstybės pagalbos taisyklių**. Neteisėta valstybės pagalba naudos gavėjams suteikia nesąžiningą pranašumą ir tokiu būdu iškraipo vidaus rinką. Klaidos, susijusios su valstybės pagalbos taisyklių pažeidimais, sudarė apie penktadalį įvertinto klaidų lygio išlaidose pagal šią DFP išlaidų kategoriją.

Didelės kiekybiškai įvertinamų klaidų paveiktų operacijų dalies atveju **valstybių narių institucijos turėjo pakankamai informacijos**, kad galėtų užkirsti kelią klaidoms, jas aptikti ir ištaisyti prieš Komisijai pateikdamos prašymą dėl išlaidų kompensavimo. Jei visa ši informacija būtų panaudota klaidoms ištaisyti prieš deklaruojant išlaidas Komisijai, išlaidų ekonominei, socialinei ir teritorinei sanglaudai įvertintas klaidų lygis būtų buvęs 1,6 procentinio punkto mažesnis. Be to, mes nustatėme, kad keletu atvejų mūsų aptiktą klaidą padarė nacionalinės institucijos. Tokios klaidos prie įvertinto klaidų lygio prisidėjo 1,7 procentinio punkto.

2013 m. pabaigoje **vidutinis kompensavimo galutiniams gavėjams** lygis buvo 47 %. Per šiuos fondus teikiama pagalba įmonėms arba miestų projektams skiriant nuosavo kapitalo investicijas, paskolas arba garantijas. Iš viso nuo 2007 m. valstybėse narėse buvo įdiegta 941 finansinė priemonė, kurioms skirta apie 14,3 milijardo eurų lėšų. 2015 m. balandžio mėn. Komisija pratęsė šių priemonių tinkamumo laikotarpį priimdama Komisijos sprendimą, užuot paprašiusi Tarybos ir Parlamento pakeisti atitinkamame reglamente pakeisti nurodytą terminą. Mūsų manymu, tinkamumo laikotarpio pratęsimas tokiu būdu pažeidžia teisinių normų hierarchijos principą.

ESF projektai, kurių išlaidos deklaruojamos remiantis **supaprastinto išlaidų skaičiavimo būdais** (vienkartinės išmokos, nustatyto dydžio išmokos ir standartiniai vieneto įkainiai) yra mažiau paveikiami klaidų nei projektai, kurių atveju deklaruojamos faktinės išlaidos.

Naudos gavėjai deklaruoja išmokėtas išlaidas nacionalinėms institucijoms ir jos turėtų būti kompensuotos „kiek įmanoma greičiau ir sumokant visą sumą“. Tačiau mes nustatėme, kad kai kuriais atvejais valstybės narės formavo išdo rezervus ir naudos gavėjams lėšos buvo išmokamos tik praėjus keletui mėnesių po to, kai susijusių išlaidų ataskaitą apmokėjo Komisija, arba, kai buvo atliekamas auditas, kompensacija dar nebuvo sumokėta.

Apskritai Komisijos atliktas audito institucijų pateikto klaidų lygio vertinimas didžia dalimi atitinka audito institucijų pateiktus įrodymus. Tačiau Komisijai tikrinant metines kontrolės ataskaitas gali būti tik iš dalies atsižvelgta į riziką, kad valstybių narių nacionalinės institucijos savo ataskaitose **gali pateikti mažesnę už faktinį klaidų lygį ir didesnę už faktinį finansinių pataisymų skaičių**. Pavyzdžiui, valstybės pagalbos patikros, kurias atliko audito institucijos, buvo nepakankamos beveik trečdaliu nagrinėtų veiklos programų atveju.

Be to, kad tikrinome operacijų tvarkingumą, mes įvertinome, ar ir koku mastu buvo įvykdyti ERPF, SF ir ESF projektų, kurie 2014 m. pabaigoje jau buvo baigti, tikslai, nustatyti susitarimuose dėl dotacijų, ir ar šie tikslai atitiko programų lygmeniu nustatytus tikslus. Mes nustatėme, kad trijų ketvirtadalių tikrintų projektų atveju tikslai buvo pasiekti visiškai ar iš dalies. Tik trim atvejais nebuvo pasiektas nė vienas projekto tikslas. Mes taip pat nustatėme keletą atvejų, kai projektų tikslai neatitiko veiklos programoje nustatytų tikslų ir prioritetinės krypties, pagal kurią projektas buvo finansuojamas.

Galiausiai mūsų peržiūra parodė, kad veiksmingumu pagrįstas finansavimas yra greičiau išimtis nei taisyklė. Dauge-
liu atvejų tai, kad nebuvo pasiekti susitarimuose dėl dotacijų nustatyti projekto tikslai, neturėjo poveikio gaunamam
ES finansavimui.

Ką mes rekomenduojame

Mes rekomenduojame, kad:

- Komisija atliktų 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. programavimo laikotarpių nacionalinių tinkamumo finansuoti taisyklių tikslinę analizę, kad galėtų ja pasiremti teikdama valstybėms narėms rekomendacijas dėl to, kaip supaprastinti nereikalingai sudėtingas ir / arba apsunkinančias taisykles ir kaip jų išvengti;
- Komisija toliau stiprintų audito institucijoms taikomą kontrolės sistemą ir užtikrintų, kad šios tinkamai tikrintų valstybės pagalbos ir viešųjų pirkimų taisyklių laikymąsi ir teiktų konkrečią informaciją apie operacijų auditus. Komisija įvertintų finansinių pataisymų, apie kuriuos praneša tvirtinančiosios institucijos, patikimumą visose valstybėse narėse;
- Komisija pateiktų teisėkūros pasiūlymą iš dalies pakeisti galiojantį reglamentą dėl finansinių priemonių, ku-
rioms taikomas pasidalijamasis valdymas, tinkamumo laikotarpio pratęsimo;
- vadovaujančiosios institucijos ir tarpinės įstaigos valstybėse narėse dėtų daugiau pastangų šalinamos „pir-
mo lygmens patikrų“ trūkumus. Be to, Komisija turėtų pareikalauti iš audito institucijų, kad jos savo sistemų
auditų metu pakartotinai atliktų kai kurias patikras, ir kad
- valstybės narės labiau naudotųsi supaprastinto išlaidų skaičiavimo būdais projektų, viršijančių 50 000 eurų
viešąją paramą, atveju, taip pat kad lėšos naudos gavėjams būtų išmokamos per 90 dienų po to, kai jie patei-
kia teisingą mokėjimo prašymą.

Norite sužinoti daugiau? Visa informacija apie mūsų atliktą ES išlaidų socialinei ir teritorinei sanglaudai auditą pateikta 2014 m. meti-
nės ataskaitos dėl ES biudžeto 6 skyriuje.

Gamtiniai ištekliai 57,5 milijardo eurų

Ką mes auditavome

Ši išlaidų sritis apima bendrą žemės ūkio politiką (BŽŪP), bendrą žuvininkystės politiką (BŽP) ir aplinkosaugos priemones:

- BŽŪP siekiama padidinti žemės ūkio našumą, užtikrinti deramą žemės ūkiu besiverčiančios bendruomenės gyvenimo lygį, stabilizuoti rinkas, garantuoti produktų tiekimą ir vartotojų galimybes įsigyti produktų už prieinamą kainą. Ji įgyvendinama per du fondus: **Europos žemės ūkio garantijų fondą (EŽŪGF)**, kuris finansuoja visą ES tiesioginę pagalbą ir rinkos priemones, ir **Europos žemės ūkio fondą kaimo plėtrai (EŽŪFKP)**, kuris kartu su valstybėmis narėmis bendrai finansuoja kaimo plėtros programas. BŽŪP išlaidos administruojamos kartu su valstybėmis narėmis. Išlaidos paskirstomos per maždaug 80 mokėjimo agentūrų, atsakingų už pagalbos paraiškų tinkamumo tikrinimą ir išmokų paramos gavėjams mokėjimą.
- BŽP tikslai panašūs į BŽŪP tikslus, o pagrindinė įgyvendinimo priemonė yra Europos žuvininkystės fondas (EŽF). Šį fondą bendrai valdo Komisija ir valstybės narės.
- ES aplinkos politikos tikslas – prisidėti saugant ir gerinant aplinkos kokybę, piliečių gyvenimą, taip pat racionaliai naudojant gamtinius išteklius. Šios srities išlaidas centralizuotai valdo Komisija. Pagrindinė jos sudėtinė dalis yra **aplinkos programa (LIFE)**. Pagal ją bendrai finansuojami su gamta, bioįvairove, aplinkos politika ir valdymu, informacija ir ryšiais susiję projektai.

Ką mes nustatėme

Paveikta reikšmingo klaidų lygio?

Žemės ūkis. Rinkos ir tiesioginė parama:

Taip

Kaimo plėtra, aplinka, klimato politika ir žuvininkystė:

Taip

Įvertintas klaidų lygis¹:

Gamtos ištekliai iš viso:

3,6 % (2013 m. – 4,4 %)

Šiai sričiai priklauso **Žemės ūkis. Rinkos ir tiesioginė parama:**

2,9 % (2013 m. – 3,6 %)

Kaimo plėtra, aplinka, klimato politika ir žuvininkystė:

6,2 % (2013 m. – 7,0 %)

Šiai sričiai priklauso

1 Tokie patys 2013 m. įvertinti klaidų lygiai siekiant atspindėti naujos DFP išlaidų kategorijas.

Klaidų pobūdis ir tipas smarkiai svyruoja tarp EŽŪGF ir kitų gamtos išteklių išlaidų sričių.

Žemės ūkis. Rinkos ir tiesioginė parama (EŽŪGF)

Daug mūsų auditų metu nustatytų klaidų atsiranda naudos gavėjams pateikus klaidingas ar netinkamas finansuoti paraiškas, kuriose dažniausiai pasitaikanti klaida – deklaruotas didesnis nei faktinis žemės ūkio paskirties žemės plotas arba netinkami finansuoti sklypai (žr. pavyzdžius). Sumažinti tokių klaidų skaičių gali padėti patikima ir atnaujinta žemės sklypų identifikavimo sistema (ŽSIS).

Perdėtų ar netinkamų finansuoti deklaracijų pavyzdžiai

Pagalba už daugiamečių ganyklas

Čekijoje, Prancūzijoje, Graikijoje, Lenkijoje, Slovakijoje ir Ispanijoje kai kurie žemės sklypai, kurie buvo deklaruoti ir apmokėti kaip daugiamečių ganyklos, iš tikrųjų buvo visiškai arba iš dalies padengti netinkamos finansuoti augmenijos (tankių krūmokšnių, krūmų, medžių) arba buvo uolėti.

Pagalba už ariamąją žemę

Čekijoje, Danijoje, Suomijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Italijoje, Lenkijoje, Slovakijoje, Ispanijoje ir Jungtinėje Karalystėje buvo nustatyta atvejų, kai paramą gavę ūkininkai deklaravo kaip ariamąją žemę, kuri tokia nebuvo. Ispanijoje pagalba buvo išmokėta už žemę, kuri buvo deklaruota ir užregistruota žemės sklypų identifikavimo sistemoje kaip ariamoji žemė, o iš tikrųjų buvo motociklų kroso trekas.

Keletu atvejų, kai naudos gavėjai padarė kiekybiškai įvertinamų klaidų, nacionalinės institucijos turėjo pakankamai informacijos, kad galėtų užkirsti kelią klaidoms bei jas aptikti ir ištaisyti prieš deklaruodamos išlaidas Komisijai. Jei visa ši informacija būtų panaudota klaidoms taisyti, įvertintas klaidų lygis būtų buvęs 0,6 procentinio punkto mažesnis. Be to, mes nustatėme nemažai atvejų, kai klaidas padarė nacionalinės institucijos. Tokios klaidos prie įvertinto klaidų lygio prisidėjo 0,7 procentinio punkto.

EŽŪGF tiesioginę paramą gaunantys ir su plotu susijusią EŽŪFKP paramą gaunantys gavėjai yra teisiškai įsipareigoję įvykdyti **kompleksinės paramos reikalavimus**. Šie reikalavimai susiję su aplinkos apsauga, visuomenės, gyvūnų ir augalų sveikata, gyvūnų gerove ir su žemės ūkio paskirties žemės geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės išlaikymu. Ūkininkams šių įsipareigojimų nesilaikant, jiems teikiama pagalba sumažinama. Mūsų testai parodė, kad pažeidimų buvo 27 % su šiais kompleksinės paramos įsipareigojimais susijusių operacijų. Kompleksinės paramos klaidų poveikis įvertintam klaidų lygiui sudarė 0,7 procentinio punkto.

Integruota administravimo ir kontrolės sistema (IAKS) yra pagrindinė EŽŪGF mokėjimų tvarkingumą užtikrinanti valdymo ir kontrolės sistema. Mes išnagrinėjome, kaip IAKS veikė 2014 m. Kroatijoje, ir nustatėme tik nedidelių trūkumų, nedarančių poveikio sistemos patikimumui. Mes papildomai atlikome 14 Komisijos vykdytų valstybių narių sistemų atitikties auditų dokumentų patikras ir nustatėme, kad darbas buvo atliktas gerai. Taip pat buvo vykdomi taisomieji veiksmai, susiję su mūsų ankstesniais metais praneštais IAKS trūkumais. Tačiau tokių veiksmų ne visuomet buvo imtasi greitai ir keletu atvejų trūkumų, nors ir mažiau, vis dar išlieka.

Mokėjimai pagal rinkos priemones sudaro apie 6 % EŽŪGF. Tačiau prie bendro įvertinto klaidų lygio jie prisideda kur kas didesne dalimi.

Mes taip pat baigėme nagrinėti, kaip šešiose valstybėse narėse ir regionuose savanoriškai taikoma **didesnio patikimumo procedūra**. Šiose valstybėse narėse ir regionuose nuomonę dėl tinkamo sistemų veikimo ir dėl Sąjungai deklaruojamų išlaidų tvarkingumo teikia nepriklausoma audito įstaiga. Išskyrus vieną valstybę narę, dėl šios procedūros įgyvendinimo trūkumų jų pranešami klaidų lygiai yra nepatikimi.

Kaimo plėtra, aplinka, klimato politika ir žuvininkystė

Mes aptikome klaidų visose 18-oje mūsų audituotų valstybių narių. Pagrindinės klaidų priežastys šioje išlaidų srityje buvo netinkamas finansuoti naudos gavėjas, veikla, projektas ir (arba) išlaidos arba kompleksinės paramos įsipareigojimų taikyti žemės ūkio produkcijos metodus, suderinamus su aplinkos, kraštovaizdžio ir gamtos išteklių apsauga, nesilaikymas.

Tinkamumo finansuoti klaidų pavyzdžiai

Mes nustatėme tris įtariamo taisyklių apėjimo atvejus teikiant paraiškas gauti pagalbą. Šie atvejai buvo perduoti Europos kovos su sukčiavimu tarnybai išnagrinėti ir prirėikus pradėti tyrimą. Konfidencialumo sumetimais mes negalime atskleisti konkrečių šių atvejų detalių, tačiau galime aprašyti bendrą šių klaidų pobūdį:

- Gerai įsitvirtinusios bendrovės, kurios pačios negalėtų pretenduoti į finansavimą, įsteigia naujus subjektus, kurie formaliai atitiktų tinkamumo ir atrankos kriterijus.
- Asmenų grupės įsteigia keletą subjektų, siekdamos gauti pagalbą, kuri pagal investicinės priemonės sąlygas viršija leistinas ribas. Nors naudos gavėjai tvirtina, kad esą šie subjektai veikia nepriklausomai, iš tikrųjų tai neatitinka tikrovės.

Agrarinės aplinkosaugos įsipareigojimų nesilaikymo pavyzdžiai

Mes aptikome šešis tokius atvejus Vokietijoje, Italijoje ir Jungtinėje Karalystėje. Pavyzdžiui, Jungtinėje Karalystėje vienas naudos gavėjas nesilaikė savo įsipareigojimo iki kiekvienų metų gegužės 15 dienos neganyti gyvulių šienaujamoje pievoje.

Keletu atvejų, kai naudos gavėjai padarė kiekybiškai įvertinamų klaidų, nacionalinės institucijos turėjo pakankamai informacijos, kad galėtų užkirsti kelią klaidoms bei jas aptikti ir ištaisyti prieš deklaruodamos išlaidas Komisijai. Jei visa ši informacija būtų panaudota klaidoms ištaisyti, šios išlaidų srities įvertintas klaidų lygis būtų buvęs 3,3 procentinio punkto mažesnis. Be to, mes nustatėme keletą atvejų, kai klaidas padarė nacionalinės institucijos. Tokios klaidos prie įvertinto klaidų lygio prisidėjo 0,6 procentinio punkto.

Mes nustatėme reikšmingų trūkumų devyniose iš dvylikos valstybėse narėse tikrintų sistemų. Penkių mūsų apklanktų mokėjimo agentūrų atveju mūsų nustatyti sistemų trūkumai buvo labai panašūs į nustatytus ir praneštus ankstesniais metais.

2014 m., remdamiesi mūsų atlikta bandomąja užduotimi, susijusia su kai kuriomis **projekto veiksmingumo** problemomis, mes nustatėme, kad 93 % mūsų nagrinėtų užbaigtų kaimo plėtros projektų atvejų investicija buvo atlikta, kaip planuota. Tačiau paramos tikslingumas ir projektų atranka nebuvo tokie griežti, kaip galima buvo tikėtis. Mes taip pat pažymėjome, kad nebuvo pakankamai išlaidų pagrįstumo įrodymų.

Žuvininkystės srityje mes įvertinome Italijos audito institucijos vykdytų patikrų veiksmingumą ir nustatėme, kad operacijų ir sistemų auditų metodika buvo veiksminga, tačiau buvo trūkumų audito užduočių valdymo ir dokumentavimo bei tinkamumo sąlygų tikrinimo srityse.

Ką mes rekomenduojame

Mes rekomenduojame, kad:

- EŽŪGF srityje valstybės narės toliau dėtų pastangas į savo ŽSIS duomenų bazes įtraukti patikimą ir atnaujintą informaciją bei naudotų visą turimą informaciją, siekdamos išvengti mokėjimų už netinkamą finansuoti žemę;
- kaimo plėtros srityje Komisija imtųsi tinkamų priemonių, stiprinančių valstybių narių veiksmų planus, siekiant šalinti dažnai aptinkamų klaidų priežastis, ir peržiūrėtų savo kaimo plėtros atitikties auditų strategiją;
- tiek EŽŪGF, tiek kaimo plėtros srityje Komisija užtrintų, kad nuo 2015 finansinių metų privaloma nauja patikimo procedūra būtų teisingai ir patikimai taikoma;
- žuvininkystės srityje Komisija užtikrintų, kad valstybės narės kruopščiau atliktų savo užduotis, ypač atlikdamos privalomas patikras vietoje, taikydamos kokybės kontrolės procedūras ir gerindamos audito dokumentaciją.

Europos vaidmuo pasaulyje 7,4 milijardo eurų

Ką mes auditavome

Ši išlaidų kategorija apima užsienio politikos, pagalbos ES šalims kandidatėms ir potencialioms šalims kandidatėms, taip pat pagalbos kaimyninėms ir besivystančioms šalims išlaidas (išskyrus Europos plėtros fondus).

Išlaidos paskirstomos daugiau kaip 150 šalių, taikant labai įvairias bendradarbiavimo priemones ir paramos teikimo metodus. Išlaidas įgyvendina Komisijos generaliniai direktoratai tiesiogiai iš Komisijos būstinės Briuselyje arba per ES delegacijas šalyse gavėjose, arba bendrai su tarptautinėmis organizacijomis.

Ką mes nustatėme

Paveikta reikšmingo klaidų lygio?
Taip

Įvertintas klaidų lygis¹:
2,7 % (2013 m. – 2,1 %)

¹ Tokie patys 2013 m. įvertinti klaidų lygiai siekiant atspindėti naujos DFP išlaidų kategorijas.

Didžioji mūsų auditų metu nustatytų klaidų dalis yra galutinių naudos gavėjų deklaruotos **netinkamos finansuoti išlaidos**, visų pirma išlaidos patirtos ne tinkamumo finansuoti laikotarpiu, netinkamų finansuoti mokesčių įtraukimas, kilmės taisyklių nesilaikymas ir netiesioginės išlaidos, kurios buvo neteisingai priskirtos tiesioginėms išlaidoms. Mes taip pat nustatėme atvejų, kai naudos gavėjai deklaravo išlaidas be jas pateisinančių patvirtinamųjų dokumentų, kai nebuvo laikomasi viešųjų pirkimų taisyklių, taip pat skaičiavimo klaidų.

Kitos mūsų nustatytos klaidos buvo susijusios su Komisijos pripažintais ir patvirtintais mokėjimais už naudos gavėjui dar nesuteiktas paslaugas, neatliktus darbus ar nepristatytas prekes.

Pavyzdys. Napatirtos išlaidos

Komisija su Karibų banku pasirašė 6,5 milijono eurų vertės susitarimą dėl įnašo, skirtą parengti atnaujinamojo kredito cukranendrių atsodinimui Belize priemone. 2014 m. Komisija pripažino 2,3 milijonų eurų išlaidas, iš kurių 740 000 eurų buvo paskolos ūkininkams, kurias bankai buvo patvirtinę, tačiau kurios tuo metu dar nebuvo išmokėtos. Dėl to Komisija patvirtino nepateisintą didesnę išankstinio finansavimo sumą.

Komisijos generalinio direktorato *EuropeAid*, valdančio didelę „Europa pasaulyje“ išlaidų dalį, operacijų testavimas atskleidė keletą atvejų, kai **klaidos nebuvo nustatytos**. Dėl trūkumų šiose *ex ante* patikrose, kurias atliko naudos gavėjų paskirti auditoriai, Komisija kompensavo netinkamas finansuoti išlaidas.

Ką mes rekomenduojame

Mes rekomenduojame, kad Komisija:

- o nustatytų ir taikytų vidaus kontrolės procedūras, skirtas užtikrinti, kad išankstinis finansavimas būtų patvirtintas remiantis faktinėmis turėtomis išlaidomis, ir
- o sustiprintų dotacijų sutarčių *ex ante* patikras, įskaitant rizikos analize pagrįstą planavimą, sistemingus tolesnius veiksmus ir vizitus vietoje.

Norite sužinoti daugiau? Visa informacija apie mūsų atliktą ES išlaidų Europa pasaulyje srityje auditą pateikta 2014 m. metinės ataskaitos dėl ES biudžeto 8 skyriuje.

Administravimas

8,8 milijardo eurų

Ką mes auditavome

Administracinės išlaidos apima ES institucijų ir kitų įstaigų išlaidas. Šios organizacijos – tai Komisija, Parlamentas, Europos išorės veikslių tarnyba (EIVT), Europos Vadovų Taryba ir Taryba, Europos Teisingumo Teismas, Europos Audito Rūmai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, Regionų komitetas, Europos Ombudsmenas ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas. Jos taip pat apima mokėjimus Europos mokykloms.

Išlaidos žmogiškiesiems ištekliams (atlyginimai, išmokos ir pensijos) sudaro apie 60 % visos sumos. Likusios išlaidos – tai pastatų, įrangos, energijos, komunikacijų ir informacinių technologijų išlaidos.

Mūsų vykdomų Europos Sąjungos agentūrų ir kitų decentralizuotų įstaigų auditų rezultatai pateikiami specialiosiose metinėse ataskaitose, kurios kartu su rezultatų santrauka yra skelbiamos atskirai.

Ką mes nustatėme

Paveikta reikšmingo klaidų lygio?
Ne

Įvertintas klaidų lygis¹:
0,5 % (2013 m. – 1,1 %)

¹ Tokie patys 2013 m. įvertinti klaidų lygiai siekiant atspindėti naujos DFP išlaidų kategorijas.

Išnagrinėję sistemas mes iš esmės nenustatėme jokių rimtų trūkumų. Tačiau mes nustatėme keletą sričių, kur kai kurios institucijos ir įstaigos padėtų galėtų pagerinti. Jos aprašytos toliau pateiktose rekomendacijose.

Ką mes rekomenduojame

Mes rekomenduojame, kad:

- Europos Parlamentas sustiprintų kontrolę, susijusią su Europos politinių partijų atliekamu išlaidų kompensavimu savo susijusioms organizacijoms ir su politinių partijų vykdomais viešaisiais pirkimais;
- Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas sustiprintų savo viešųjų pirkimų procedūras;
- institucijos ir įstaigos pagerintų savo sistemas, skirtas atnaujinti informacijai, naudojamai šeimos išmokoms apskaičiuoti.

Europos plėtros fondai (EPF)

3,1 milijardo eurų

Ką mes auditavome

Iš EPF teikiama Europos Sąjungos vystomojo bendradarbiavimo pagalba Afrikos, Karibų baseino ir Ramiojo vandenyno valstybėms (AKR) bei užjūrio šalims ir teritorijoms (UŠT). EPF lėšomis ir bendradarbiavimo priemonėmis siekiama įveikti skurdą, skatinti tvarų vystymąsi bei AKR ir UŠT šalių integraciją į pasaulio ekonomiką.

Europos plėtros fondus finansuoja valstybės narės. Šiuos fondus atskirai nuo ES biudžeto valdo Europos Komisija, o tam tikrose pagalbos srityse – Europos investicijų bankas. Kiekvieną EPF reglamentuoja jo atskiras finansinis reglamentas. Iš EPF finansuojama išorės pagalba įgyvendinama didelės rizikos aplinkoje iš esmės dėl geografiškai išsklaidytos veiklos ir menkų šalių partnerių institucinių ir administracinių gebėjimų.

Ką mes nustatėme

EPF finansinių ataskaitų patikimumas:

2014 m. finansinės ataskaitos teisingai atspindi EPF finansinę būklę, jų operacijų ir pinigų srautų rezultatus bei grynojo turto pokyčius.

Ar EPF pajamos yra paveiktos reikšmingo klaidų lygio?

Ne

Ar EPF mokėjimai yra paveikti reikšmingo klaidų lygio?

Taip

Įvertintas klaidų lygis:

3,8 % (2013 m. – 3,4 %)

Kaip ir ankstesniais metais, mūsų nustatytų klaidų lygis, įskaitant klaidas kai kuriose galutinėse išlaidų deklaracijose, kurių atžvilgiu buvo atlikti išorės auditai ir išlaidų patikrinimai, parodo *ex ante* patikrų trūkumus. Klaidos, atsiradusios dėl to, kad naudos gavėjai **nesilaikė viešųjų pirkimų taisyklių** (žr. pavyzdį) ir **nepateikė išlaidas patvirtinančių dokumentų**, sudaro beveik du trečdalius įvertinto klaidų lygio.

Pavyzdys. Naudos gavėjas nesilaikė viešųjų pirkimų taisyklių

Mes išnagrinėjome, kaip viena organizacija, atsakinga už bendradarbiavimą tarp AKR šalių žemės ūkio srityje, pirkė IT paslaugas. Audito metu nustatyta, kad naudos gavėjas nesilaikė susitarime dėl dotacijos nustatytos viešųjų pirkimų procedūros, pagal kurią reikalaujama pranešimą apie pirkimą skelbti tarptautiniu lygmeniu. Naudos gavėjas išsiuntė kvietimus teikti pasiūlymus tik trimis atrinktomis bendrovėmis savo šalyje ir taip apribojo konkurenciją.

EuropeAid yra Komisijos generalinis direktoratas, valdantis beveik visas Europos plėtros fondų išlaidas. Šiuo metu šis direktoratas įgyvendina veiksmų planą, skirtą jo sistemų trūkumams šalinti. Kadangi kai kurie veiksmai dar rengiami, šiuo metu dar anksti vertinti šių pokyčių poveikį jo sistemų veiksmingumui.

Ką mes rekomenduojame

Mes rekomenduojame, kad Komisija:

- sustiprintų kontrolę, taikomą išankstiniam finansavimui ir tam, kaip šalys partnerės taiko teisingą valiutų kursą keisdamos paramos biudžetui išmokas į savo nacionalines valiutas, ir
- pagerintų nustatytą patikrų efektyvumo ir ekonomiškumo vertinimo tvarką.

Trumpa audito metodo apžvalga

Audito Rūmų patikinimo pareiškime teikiamos nuomonės yra pagrįstos objektyviais įrodymais, gautais atliekant tarptautinius audito standartus atitinkančius audito testus. Štai kaip mes atliekame savo darbą.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Ar ES metinėse finansinėse ataskaitose pateikta išsami ir tiksli informacija?

ES biudžeto struktūra yra sudėtinga. Komisijos generaliniai direktoratai kasmet inicijuoja šimtus tūkstančių apskaitos įrašų, informaciją imdami iš daugybės įvairių šaltinių (įskaitant iš valstybių narių). Mes įsitikiname, ar apskaitos procesai vyksta tinkamai ir ar jų metu gaunami apskaitiniai duomenys yra išsamūs, teisingai įrašyti ir tinkamai pateikti.

- Apskaitos sistemos vertinimas siekiant įsitikinti, kad ji sudaro tvirtą pagrindą patikimiems (išsamiems ir tiksliems) duomenims gauti.
- Pagrindinių apskaitos procedūrų tikrinimas siekiant įsitikinti, kad jos taikomos teisingai.
- Apskaitos duomenų analitinės patikros siekiant įsitikinti, kad duomenys pateikti nuosekliai ir neatrodo nepagrįsti.
- Tiesioginis apskaitos įrašų imties tikrinimas siekiant įsitikinti, kad atspindima operacija egzistuoja ir yra tiksliai registruota.
- Finansinės atskaitomybės tikrinimas siekiant įsitikinti, kad ji teisingai atspindi finansinę padėtį.

Operacijų tvarkingumas

Ar ES finansinėse ataskaitose atspindimos su ES pajamoms ir išlaidoms priskirtais mokėjimais¹ susijusios operacijos atitinka joms taikomas taisykles?

Iš ES biudžeto mokėjimai atliekami milijonams galutinių naudos gavėjų Europos Sąjungoje ir visame pasaulyje. Didžiąją šių išlaidų dalį administruoja valstybės narės. Kad gautume reikiamų įrodymų, mes tiesiogiai testuojame pajamoms ir išlaidoms priskirtus mokėjimus bei vertiname jiems administruoti ir kontroliuoti naudojamą sistemas.

- Iš viso ES biudžeto naudojant statistikos metodus sudaromos operacijų imtys, sudarančios pagrindą mūsų auditorių detaliam testavimui.
- Imties operacijos išsamiai audituojamos; tai dažniausiai daroma galutinių gavėjų (pavyzdžiui, ūkininko, mokslinių tyrimų instituto, darbus ar paslaugas viešosioms įstaigoms teikiančios įmonės) lygmeniu siekiant gauti tiesioginių įrodymų, kad atspindimas įvykis egzistuoja, yra tinkamai užregistruotas ir atitinka taisykles, pagal kurias atitinkami mokėjimai yra atlikti.
- Klaidos analizuojamos ir klasifikuojamos kaip kiekybiškai įvertinamos arba ne.
- Klaidų poveikis apskaičiuojamas ekstrapoliuojant kiekybiškai įvertinamas klaidas ir taip nustatant įvertintą klaidų lygį.
- Įvertintas klaidų lygis lyginamas su 2 % reikšmingumo riba – tai lemia Audito Rūmų nuomonę.
- Pajamoms skirtos sistemos vertinamos siekiant nustatyti jų veiksmingumą ir užtikrinti, kad operacijos, kurioms jos taikomos, yra teisėtos ir tvarkingos.
- Atsižvelgiama ir į kitą svarbią informaciją, pavyzdžiui, metinės veiklos ataskaitas ir kitų išorės auditorių ataskaitas.
- Siekiant įsitikinti, kad visi nustatyti faktai yra teisingi, jie aptariami su valstybių narių institucijomis ir su Komisija.
- Mes priimame savo nuomonės remdamiesi atliktu darbu ir pasiektais rezultatais.

¹ Išlaidoms priskirti mokėjimai: tarpiniai mokėjimai, galutiniai mokėjimai ir išankstinių mokėjimų patvirtinimai.

Europos Audito Rūmai ir jų darbas

Europos Audito Rūmai yra nepriklausoma Europos Sąjungos audito institucija. Mūsų būstinė yra Liuksemburge ir pas mus dirba apie 900 auditorių ir pagalbinių visų ES tautybių darbuotojų. Nuo to laiko, kai 1977 m. buvo įsteigta mūsų institucija, daugiausia dėmesio skyrėme ES finansų valdymo svarbai ir prisidėjome prie jo gerinimo.

Audito Rūmų audito ataskaitos ir nuomonės yra labai svarbi ES atskaitomybės grandinės dalis. Mūsų darbo rezultatai naudojami reikalaujant atskaitomybės – visų pirma per metinę biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą – iš tų, kurie atsakingi už ES biudžeto valdymą. Pirmiausia tai Komisija, bet taip pat ir kitos ES institucijos ir įstaigos. Pasidalijamojo valdymo srityje svarbus vaidmuo tenka ir valstybėms narėms.

Mūsų pagrindinės užduotys yra:

- finansiniai ir atitikties auditai, iš esmės pateikiami patikinimo pareiškimo forma;
- veiklos auditai atrinktomis temomis, siekiant kiek įmanoma padidinti mūsų darbo poveikį, ir
- nuomonės dėl teisės aktų, susijusių su biudžeto valdymu, ir kitais svarbiais klausimais.

Mes siekiame valdyti savo išteklius tokiu būdu, kad tarp mūsų vykdomų įvairių veiklų būtų užtikrinta teisinga pusiausvyra, kad gautume patikimus rezultatus iš kuo didesnės įvairių ES biudžeto sričių aprėpties.

Mūsų darbo rezultatai

Mes rengiame:

- o **metines ataskaitas** dėl ES biudžeto ir Europos plėtros fondų. Metinės ataskaitos paprastai apima patikinimo pareiškimo nuomones ir rezultatus ir yra skelbiamos kasmet lapkričio mėnesį;
- o **specialiąsias metines ataskaitas**, kuriose pateikiamos Audito Rūmų finansinio audito nuomones apie kiekvieną ES agentūrą ir įstaigą. 2014 m. jų paskelbta 51;
- o **specialiąsias ataskaitas** atrinktomis audito temomis, jas skelbiame visu metų laikotarpiu. Dažniausiai jos yra veiklos auditai. 2014 m. jų paskelbta 24;
- o **nuomones**, kurias Europos Parlamentas ir Taryba naudoja rengdami ir tvirtindami ES teisės aktus ir kitus sprendimus, turinčius reikšmingą poveikį finansų valdymui. 2014 m. jų paskelbta 14;
- o atrinktų ES politikos sričių **padėties apžvalgas**, kuriose analizuojami didesni iššūkiai ir ilgalaikės tendencijos. 2014 m. paskelbtos dvi padėties apžvalgos;
- o **metinę veiklos ataskaitą**, kurioje pateikta informacija ir svarstymai apie mūsų šių metų veiklą.

Skelbdami patikinimą apie ES finansų valdymo būklę ir teikdami rekomendacijas dėl jo tobulinimo, mes savo darbu prisidedame prie geresnio informavimo apie šį valdymą ir prie jo skaidrumo didinimo. Mes tai darome Europos Sąjungos piliečių labui.

KAIP ĮSIGYTI EUROPOS SĄJUNGOS LEIDINIŲ

Nemokamų leidinių galite įsigyti:

- vieną egzempliorių:
svetainėje *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>);
- daugiau negu vieną egzempliorių / plakatą / žemėlapi:
Europos Sąjungos atstovybėse (http://ec.europa.eu/represent_lt.htm),
ES nepriklausančių šalių delegacijose (http://eeas.europa.eu/delegations/index_lt.htm),
susisiekę su tarnyba *Europe Direct* (http://europa.eu/europedirect/index_lt.htm)
arba paskambinę numeriu 00 800 6 7 8 9 10 11 (nemokamai visoje ES (*)).

(*). Informacija teikiama nemokamai, daugelis skambučių taip pat nemokami (nors kai kurie ryšio paslaugų teikėjai gali imti mokesť, taip pat gali reikėti mokėti, jeigu skambinsite taksofonu arba viešbučio telefonu).

Parduodamų leidinių galite įsigyti:

- svetainėje *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>).

ES auditorių 2014 m. metinių ataskaitų pristatymas ir paaškinimas

Europos Audito Rūmai yra nepriklausoma ES audito institucija – ES finansų sergėtojai. Šiame leidinyje pateikiami Audito Rūmų 2014 m. metinių ataskaitų dėl ES biudžeto ir Europos plėtros fondų pagrindinių nustatytų faktų santrauka. Ji apima finansinių ataskaitų patikimumą, pajamų ir išlaidų tvarkingumą ir ES biudžeto rezultatus. Ataskaitų netrumpinti tekstai skelbiami svetainėje <http://eca.europa.eu> ir *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Leidinių biuras